Należytość pocztowa uiszczona gotówką

Cena egz. 25 gr.

GŁOS NARODU

NR. 157. — ROK XXXVIII.

NIEDZIELA 14 CZERWCA 1931.

REDAKCJA, ADMINISTRACJA i DRUKARNIA KRAKOW, ULICA SW. KRZYZA L. 11.
KONTO CZEKOWE P. K. O. WARSZAWA 140.055 — KONTO CZEKOWE P. K. O. KRAKOW 401.099.

Przedpłata wynosi:	W Krakowie z odnoszeniem	W Krakowie bez odnoszenia	Na całym obszarze Państwa polsk. z przesyłką pocztową	Za granicą	Przedpłata zniżona dla nauczycielstwa ludowego	Za każdą zmianę adresu
Miesięcznie	6·20 zł.	5·70 zł.	6·20 zł.	9·50 zł.	5·70 zł.	dopłata 50 gr

TELEFONY: REDAKCJA Nr. 101-90. ADMINISTRACJA Nr. 133-44. DRUKARNIA Nr. 133-44 i 144-06.

Opozycja i rząd.

Pan Wincenty Rzymowski wystąpił w „Expressie Porannym" z porcją rad dla opozycji....

Opozycja, krytyka poczynań rządowych — pisze — jest potrzebna, ale krytyka „rzeczowa i współrozumiejąca"; nie taka, jaka jest w Polsce, „namiętna w atakach, złośliwa w wyrazie, niewybredna w środkach", ale taka, jaka jest w Anglji, ostrożna, grzeczna i t. p. Następnie zaś bierze się do p. Koskowskiego z „Kurjera Warszawskiego", najbardziej chyba pod słońcem uprzejmego opozycjonisty, rozciąga go na ziemi, i — ta „angielska opozycja" bierze w skórę.

Właściwie należałoby machnąć ręką na taką lekcję opozycjonizmu. Bo, jeśli nawet jowiszowo spokojny i tak po wersalsku uprzejmy gentleman, jak p. Koskowski, bierze cięgi za swoją „namiętną i złośliwą" opozycję — to godzi się zapytać, jak sobie p. Rzymowski ostatecznie wyobraża „lojalną, rzeczową opozycję"? Może tak, jak ów profesor, który rozgniewany na gadatliwego ucznia, krzyknął:

— Kiedy mówisz do mnie, to milcz!

Ale p. Rzymowski nie jest zwolennikiem milczenia. Owszem, nawet we własnym obozie chce obudzić „myśl krytyczną", dyskusję, rozmowy. Tylko ubolewa nad „jątrzeniem nastrojów" przez opozycję, nad jej ostrym tonem, a jej publicystów posyła na naukę za kanał La Manche do „Timesów", „Morning Postów" i in.

Mamy bardzo krótką, i — sądzę — trafną odpowiedź na tę radę rządowego publicysty: owszem, pójdźmy na naukę do Anglików, ale wszyscy razem, — opozycja, żeby się od konserwatystów uczyć rzeczowej krytyki rządu Mac Donalda, ale i nasza sanacja, żeby się od rządu Mac Donalda uczyć lojalnego stosunku do opozycji. Że jednak taka wycieczka jest niemożliwa, nie pozostaje nic innego, jak całą sprawę załatwić u siebie w domu.

Jest istotnie prawdą, że nasze myślące politycznie społeczeństwo rozdzieliło się na dwa obozy: zwolenników rządu i opozycję. Jest też prawdą, że antagonizm między temi dwoma obozami wykopał przepaść głęboką i szeroką. Jest wreszcie prawda, że ten głęboki rozdział społeczeństwa paraliżuje konsolidację społeczeństwa w momencie groźnych niebezpieczeństw z zewnątrz, a na przyszłość wróży najgorsze powikłania. Lecz, któż temu winien? Odpowiedź na to pytanie będzie równocześnie odpowiedzią na drugie: czy jest możliwem zbliżenie?

Zaczęło się to na moście Poniatowskiego, w mju 1926 roku, i odrazu przybrało formy najgorsze, formy walki zbrojnej. Cóż mieli wówczas zrobić zwolennicy konstytucji, których postawiono po drugiej stronie frontu bojowego? Ponieważ nie mieli daru Old Shatterhanda z powieści Maya, który śmiejąc się brał świstające koło siebie kule w rękę i chował do kieszeni, więc stanęli po tej drugiej stronie frontu. I stoją tam jeszcze, i bronią się, skoro zaczęta na moście warszawskim walka nie skończyła się, ale trwa ciągle. Nie jest bowiem prawdą, by atakującą stroną była opozycja, przynajmniej ta opozycja, której my służymy; ataki wychodzą z drugiej strony, my się zaś bronimy. Bronimy praworządności, bronimy prawa społeczeństwa do kontroli rządu, bronimy moralności w życiu publicznem...

Oto odpowiedź na pytanie: kto winien? A zarazem i na drugie: czy jest możliwem zbliżenie? Wynika stąd, że nie od opozycji zależy dalszy rozwój naszej sytuacji wewnętrznej. Zależy jedynie i wyłącznie od sfer rządzących, od tych czynników, które się określa mianem „decydujących"; nawet więc nie od klubu BB., i nie od jego prasy. Nie one bowiem tworzą losy państwa. Tworzy je kto inny. Skoro więc p. Rzymowski podjąć się chce pięknej roli anioła pokoju, to nie pozostaje mu nic innego w tych warunkach, jak uzbroiwszy się w cierpliwość i wytrwałość, ponieść gałązkę oliwną tam, gdzie się decyduje o sprawach państwa. Drogi mu nie potrzebujemy wskazywać. Możemy zaś tylko życzyć, by mu się wyprawa udała. Z pewnością bowiem niema w Polsce patrjoty i prawdziwego obywatela, któryby nie był zaniepokojony tem, co się w państwie dzieje, i któryby sobie życzył przeciągania się wewnętrznego konfliktu w nieskończoność.

Winien jednak p. Rzymowski pamiętać, jak i wszyscy inni z obozu rządowego krytycy opozycji, że — skończenie walki należy do tego, kto ją rozpoczął. Jak długo zaś to nie nastąpi, próżnemi będą apele o „współpracę" opozycji z rządem: „Nie można współpracować klęcząc, ale tylko stojąc" — powiedział w swoim czasie Don Sturzo faszystom, i powiedział prawdę.

W. Z.

WSZĘDZIE KRYZYS.

Londyn, 13 czerwca. Z powodu wielkiego spadku ruchu pasażerskiego między Europą a Ameryką 8 największych angielskich towarzystw okrętowych wycofało 30 parowców transoceanicznych z komunikacji aż do odwołania.

300 milj. oszczędności w budżecie.

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.). Na wczorajszem posiedzeniu Rady Ministrów po zreferowaniu przez poszczególnych ministrów dotych czasowych wyników pracy nad usprawnieniem administracji we wszystkich resortach, p. minister skarbu Jan Piłsudski przedstawił kwestję redukcji tegorocznego budżetu. Jak słychać, **ogólna suma osiągniętych dotychczas oszczędności budżetowych wynosi 300 miljonów zł.**

KIEDY WRÓCI MIN. PIŁSUDSKI?

Warszawa, 12. 6. (Tel. wł.). **Min. spr. wojskowych marsz. Piłsudski pozostaje jeszcze w Wilnie. Był już w Pikiliszkach. Powrotu jego do Warszawy spodziewać się należy w przyszłym tygodniu. Jak słychać, p. minister spraw wojskowych nie zamierza obecnie wyjeżdżać na kurację do Druskienik.**

DO SPAŁY.

Warszawa 13. 6. (PAT). P. premjer Prystor wyjeżdża dziś wieczorem do Spały na święto P. W. W święcie tem wezmą również udział pp. marszałek Sejmu Świtalski i marszałek Senatu Raczkiewicz.

Demonstracja komunistyczna w Roubaix

Paryż, 13 czerwca. Wczoraj wieczór i dziś rano doszło w Roubaix do powtórnych starć między strajkującymi robotnikami a policją. Socjaliści i komuniści zwołali na wczoraj wieczór demonstrację. Wobec zakazu policyjnego socjaliści odwołali zapowiedzianą imprezę, natomiast **komuniści mimo to postanowili demonstrować.** W dzielnicy robotniczej zebrało **się około tysiąc demonstrantów komunistycznych, którzy nadchodzący oddział policji obrzucili flaszkami z piwa i kamieniami.** Widząc znaczną przewagę demonstrantów policja zażądała pomocy wojskowej. Oddział kawalerji rozproszył komunistów, jednak dowodzący oddziałem porucznik został ciężko ranny w głowę. Później demonstranci napadli na auto policyjne i poranili szofera dotkliwie. Późnym wieczorem komuniści wybudowali na ulicy barykady z kamieni brukowych i desek. Na polecenie prefekta policji wstrzymano akcję przeciw demonstrantom do rana. Dziś wczesnym rankiem poczęły się ponownie gromadzić większe grupy komunistów. Tu i ówdzie doszło do drobniejszych starć, przyczem kilka osób zostało rannych. **Policja aresztowała 15 agitatorów komunistycznych,** w tem 3 cudzoziemców.

Katastrofa lotnicza w Saarbrücken

Warszawa, 13. 6. (Tel. wł.). Z Berlina donoszą o wielkiej katastrofie samolotowej, jaka wydarzyła się dziś koło godz. 9 rano na lotnisku w Saarbruecken. Katastrofie uległ samolot pasażerski, kursujący na linji Saarbruecken-Kolonja. Wkrótce po starcie, opóźnionym o pół godziny z powodu mgły, w chwili gdy samolot z pocztą i dwoma pasażerami przelatywał na wysokości 500 m. ponad budynkami koszar na przedmieściu Arnuel, z niewiadomej przyczyny **stanął nagle w płomieniach i spadł na ziemię.** Z płonącego samolotu nie udało się nikogo wydobyć. **Obaj pasażerowie, jak pilot i mechanik ponieśli śmierć na miejscu.** Specjalna komisja bada przyczynę wstrząsającej katastrofy.

O czem piszą inni?..

„Dół zaczyna się ruszać“.

„Kurjer Śląski“ (organ N. P. R.) zastanawiając się nad stosunkami w Państwie, dochodzi do następujących wniosków:

„Dyktatura jest z natury swej tylko przejściową formą rządów i rychło czy później władza przejdzie znów w ręce narodu. Czas, w którym dyktatura wywierała swoje piętno na życie narodu, ma się ku końcowi. Panuje już u góry bardzo wielka rozterka co do zagadnień państwowych, społecznych i gospodarczych, które się piętrzą, a wobec których dyktatura stała się bezsilną.

Wytworzona sytuacja winna nam dać dokładną świadomość tego, co robić dla wyratowania kraju i narodu z tej ciężkiej opresji gospodarczej i związanych z nią skutków, by ustalić **jasny i konsekwentny program ekonomiczny. Wyratować się z niej może państwo długim i zgodnym wysiłkiem wszystkich warstw społecznych i powszechną świadomością zadań, które przed nimi stoją.**

Żyjemy tylko z ręki do ust. A przecież to tak dalej iść nie może. Nie wolno nam załamywać rąk, nie wolno nam poddawać się tej smutnej maksymie „jakoś to będzie“. **Dół zaczyna się ruszać** i nie możemy być obojętni na to, jakie on przybierze rozmiary. Agitacja wywrotowa dociera dziś do wszystkich zakątków. Trzeba więc szukać porozumienia wszystkich ugrupowań społeczno-politycznych i obmyśleć środki zaradcze“.

Nowe rokowania rządu z Ukraińcami.

„Robotnik“ drukuje ciekawą korespondencję z Londynu o obecnym stanie kwestji polsko-ukraińskiej... Po rozmowach, zainicjowanych w Genewie, doszło ze strony min. Zaleskiego do pewnych oświadczeń na rzecz „Komitetu Trzech“, który się zajmuje skargami Ukraińców.

„Oświadczenia te — czytamy w „Robotniku“ — miały dotyczyć dalszych rokowań z Ukraińcami, które z niedźwiedzią zręcznością prowadzone były tuż przed sesją genewską przez pp. Hołówkę i Jędrzejewicza. Rokowania te, jak wiadomo, rozbiły się z tego powodu, że Ukraińcy nie chcieli zgodzić się na wycofanie skarg z Ligi Narodów i na publiczne ogłoszenia „lojalności“ wobec Państwa Polskiego. **Te dwa warunki dyplomatów z BB. mają być wycofane;** dyplomacja urzędowa ustami pana Zaleskiego miała się ich zrzec w Genewie. Podstawa dla rokowań ma tedy być wygodniejszą dla Ukraińców.

Poza tem Komitet Trzech otrzymać chciał tego rodzaju zapewnienie Rządu Polskiego o planach rozwiązania zagadnienia ukraińskiego, które pozwoliłoby mu na publiczne oświadczenie, że **„Rząd Polski przewiduje możliwość osiągnięcia porozumienia, likwidującego skargi i że Komitet wierzy, iż stanowisko Rządu Polskiego napotka na odpowiedź ze strony mniejszości, która doprowadzi do przyjaznego usunięcia trudności“.**

Delegacja polska, jak się rzekło otoczyła rokowania w sprawie ukraińskiej wielką tajemniczością. Nie dowiedzieliśmy się niczego więcej po powrocie p. Zaleskiego do Warszawy“.

P. min. Kuehn w Płocku.

Z okazji nadania „Polski Odrodzonej“ Ks. arcyb. Nowowiejskiemu w Płocku, wygłosił min. Kuehn przemówienie, w którem m. in. oświadczył:

„Rząd, pomny tej wybitnej roli, jaką duchowieństwo odegrało w smutnym okresie niewoli, świadom dobroczynnego wpływu, jaki Kościół katolicki i jego przedstawiciele wywierają na ogół ludności w kierunku umocnienia wiary w potęgę i trwałość Rzplitej, śledzi z niepokojem wypadki, jakie miały i mają miejsce w różnych krajach Europy, a nawet i Ameryki.

Bolesne te wypadki skłaniają mnie — mówił p. minister — do podkreślenia jeszcze raz **intencyj rządu, który czuwa nad tem, aby w Polsce współpraca czynników rządowych z duchowieństwem rozwijała się jak najbardziej harmonijnie.** Rząd dążyć będzie ze swej strony wszelkiemi drogami do utrwalenia tej harmonijnej współpracy i nie wątpi, że ze strony duchowieństwa istnieją te same tendencje“.

Bardzo to pięknie było powiedziane. Wolelibyśmy jednak, żeby to oświadczenie był złożył minister-katolik.

Ruch zawodowy na bezdrożach.

Żydowski „Nasz Przegląd“ pokpiwa sobie z opisów strajku tramwajowców warszawskich w prasie socjalistycznej żydowskiej i polskiej:

„Z relacji **bundowskiej „Folkscajtung“**, podkreślającej „imponujący“ rozmach strajku i brak łamistrajkostwa, nie dowiadujemy się wogóle, kto właściwie kierował akcją.

Natomiast w **organie frakcji rewolucyjnej P. P. S. „Walka“**, przedstawiono cały konflikt w postaci „tragifarsy“, przyczem jako jej autorzy występują z jednej strony ojcowie miasta, z drugiej zaś strony — komuniści. „Walka“ p. Jaworowskiego pokpiwa sobie z dawnego towarzysza Moraczewskiego, który wpadł w zachwyt, połączywszy dziesięć związków tramwajowych i wydał onegdaj wezwanie, by tramwaje ruszyły o godzinie 4-ej po południu, lecz robotnicy zamiast do remiz, poszli „na spacer“.

Rekord komizmu pobił jednak wczoraj **„Robotnik“**, który aż do znudzenia powtarzał w ciągu ostatniego roku, że bebesowcy i federanci nikogo właściwie nie reprezentują, że jedynie cekawiści posiadają monopl na „klasowo uświadomiony“ proletarjat. Gdy doszło do pierwszej, istotnej próby sił, okazało się, że cekawiści nie rozporządzają żadnemi prawie wpływami, że są znacznie słabsi, aniżeli ich prorządowi antagoniści z „frakcji rewolucyjnej“.

Zawodowy ruch robotniczy domaga się uzdrowienia. Wskazuje na to przebieg warszawskiego strajku. Oczywiście ani socjalizm, ani sanacja nie są do tego zdolni.

Przegląd religijny.

Prześladowanie Kościoła — Komuniści hiszpańscy. — Interwencja króla włoskiego. Na Litwie.

Od pewnego czasu jest Kościół katolicki, względnie prowadzone bezpośrednio przez niego dzieła, przedmiotem prześladowań, a nawet szczególnie zapamiętałej nienawiści... W Rosji prześladowanie religji nie słabnie, a co chwila dowiadujemy się o konaniu któregoś z kapłanów w więzieniach wysp sołowieckich. Lecz to prześladowanie, jakkolwiek straszne i długotrwałe, nikogo nie dziwi. Dziwilibyśmy się, gdyby królestwo Antychrysta przestało prześladować Chrystusa i Jego sługi. Pochylmy tylko czoła przed bohaterstwem tych męczenników, którzy już od lat 14 znoszą nieludzkie prześladowanie prawdziwie „dla Imienia Chrystusowego“, i idźmy dalej.

Dziwnemi wydać się muszą antykatolickie ekscesy w innych krajach, jak Szkocji, w Hiszpanji, we Włoszech i na Litwie... Napady na procesje Bożego Ciała w Szkocji przypisać trzeba tym zadawnionym niechęciom uprzedzeniom anglikan do katolików, które w ubiegłych wiekach prowadziły do strasznych i krwawych prześladowań. Powodem ich było teraz prawdopodobnie to, że katolicy szkoccy zdecydowali się wyprowadzić swoje procesje poza kościoły, co anglikanie zrozumieli jako zamach na swoje prawa. Zresztą rzecz już skończona.

Gorzej jest w Hiszpanji. Ekscesy antykatolickie, to barbarzyńskie niszczenie kościołów i mordowanie sług ołtarza, których widownią był ten „katolicki“ kraj, na razie ustały. Rząd Zamorry zrobił wszystko, co w jego mocy leżało, żeby barbarzyństwu bezbożnemu położyć kres. Ale agitacja komunistyczna nie ustaje. Raz zbudzone namiętności nie wracają do równowagi. A prasa francuska przynosi szereg nowych szczegółów z tej dziedziny. M. in. podaje, że w ostatnich dniach przybył do Madrytu komunista kataloński Joachim Maurin, i na zgromadzeniu robotniczem oświadczył, że wprawdzie komuniści nie wezmą udziału w wyborach do Zgromadzenia Narodowego, ale za to „na innej drodze“ starać się będą o przeprowadzenie swych planów. Co do spraw religijnych, to zapowiedział: „Nie chcemy samego rozdziału Kościoła od państwa, ale zupełnego zniszczenia zabobonu religijnego“. Pojętny ten uczeń Marksa nie jest jednak pojętnym uczniem sowietów. Jeśli się bowiem sowietom nie udało zniszczyć „zabobonu religijnego“, a to chyba nie ulega wątpliwości, to tem mniej może się udać hiszpańskiemu bezbożnikowi.

O Włoszech można z pewnem prawdopodobieństwem powiedzieć, że nie brak tu sił, które się starają zakończyć konflikt o „Akcję Katolicką“. Paryski „Temps“ podaje wiadomości, jakoby sam król Wiktor Emanuel wziął sobie do serca tę sprawę i jakoby nawet przyjął w willi „Savoia“ samego kardynała-sekretarza stanu, Pacelliego. Choćby ta ostatnia wiadomość była podejrzana, a nawet nieprawdziwa, zdaje się być jednak prawdopodobnem, że pogłoski o koncyljacyjnych usiłowaniach, które prasa podaje, opierają się na pewnych krokach dworu królewskiego. Mussolini jest człowiekiem twardym, bezwzględnym i ambitnym; trudno jest spodziewać się, by się sam zdobył na kompromis. To jednak ani nie może odpowiadać przekonaniom osobistym króla, ani iść po linji interesów monarchji.

Nie można przewidzieć, jak się konflikt włoski zakończy. Jedno jest przecież pewnem, że Kościół nie zrezygnuje ze swoich praw w zakresie wychowania młodzieży, i nie przyjmie tezy faszystowskiej o państwowym monopolu w zakresie wychowania. Ustępstwa może robić tylko do tej granicy.

Pozostaje jeszcze konflikt na Litwie. Ciągnie się on już długo, a swój szczyt osiągnął z wysiedleniem nuncjusza Bartoloniego w sposób brutalny, bez podania powodu. Z „Osservatore Romano“ dowiadujemy się, że w grudniu rząd litewski złożył w Rzymie skargę na nuncjusza; jednak nie żądał jego ustąpienia. A potem, kiedy żądał innego przedstawiciela Stolicy Apostol., nie chciał podać powodów, dlaczego to robi. Wobec tego organ Stolicy Apostol. ujawnia powód niechęci rządu do nuncjusza Bartoloniego. Oto p. Zaunius, minister spraw zagranicznych, protestant, nie żyjący z żoną (czy przypadkiem nie odstępca od katolicyzmu, jak paru ministrów w innym katolickim kraju) zawierając nowy związek małżeński, chciał, żeby mu ślubu udzielił arcybiskup kowieński. Ponieważ, oczywiście, jego prośbie nie stało się zadość, zapłonął nienawiścią do Nuncjusza... I takie rzeczy wywierają wpływ na politykę państw.

Nie przerażajmy się jednak temi prześladowaniami. Są one dowodem zapewne wzrostu antykatolickich tendencyj, ale i dowodem siły Kościoła. Nie wojuje się z niczem.

Pejot.

Przekształcenie lub upadek rządu Brueninga.

SILNA OPOZYCJA PRZECIW DE KRETOWI „KRYZYSOWEMU“.

Dekret z dnia 5 czerwca, wprowadzający nowe podatki i oszczędności celem ratowania budżetu, spotkał się z gwałtowną opozycją większości stronnictw niemieckich. **Że komuniści oraz obie grupy nacjonalistyczne (Hitlera i Hugenberga) żądać będą natychmiast zwołania Reichstagu, to było zawsze dla Brueninga jasnem, natomiast niespodzianką musiała być decyzja partji niemiecko-ludowej, która też postanowiła domagać się zwołania parlamentu.**

Kanclerz sprzeciwia się temu stanowczo. Wie on dobrze, że w parlamencie mógłby być obalony, bo niejeden z tych posłów, którzy popierają go cichaczem, nie miałby odwagi otwarcie głosować w obronie „kanclerza głodowego“, jak go — niesłusznie zresztą — nazwano. Odnosi się to zwłaszcza do socjaldemokratów. Kierownictwo partji jest naogół życzliwie usposobione dla Brueninga i chce go podtrzymać, ale w szeregach partji jest silna opozycja przeciwko tej taktyce. Jest więc prawdopodobnem, że część posłów socjalistycznych wstrzymałaby się od głosowania, lub nawet głosowałaby przeciw Brueningowi, podobnie, jak to już było przy głosowaniu nad pancernikiem „B“.

Socjaliści powzięli decyzję warunkową. Jeśli rząd zmieni postanowienia dekretu, to nie **będą żądać zwołania Reichstagu.** Przywódcy partji mają w tej sprawie rokować z Brueningiem. Z tej strony zatem Bruening nie potrzebuje się obawiać natychmiastowego ciosu, bo pertraktacje mogą trwać jakiś czas, a zresztą rząd zgadza się na zmianę dekretu.

Główna trudność polega jednak na tem, że zmiany, których żąda socjaldemokracja nie pokrywają się wcale ze zmianami, które radeby widziały inne stronnictwa, a przedewszystkiem partja niemiecko-ludowa. Jedni upominają się o bezrobotnych i urzędników, drudzy chcieliby złagodzić podatek „kryzysowy“. Jeśli Bruening potrafi jakoś pogodziś te sprzeczne dążenia i dojdzie do porozumienia zarówno z socjaldemokracją, jak niemiecką partją ludową, reprezentującą ciężki przemysł, to okaże **wielką zręczność polityczną.**

Sytuację pogarsza fakt, że prawica żąda nietylko zmiany dekretu, lecz także ustąpienia ministrów Curtiusa i Dietricha. Pierwszego miałby zastąpić p. **Hassel**, poseł niemiecki w Białogrodzie, drugiego p. **Bracht**, burmistrz Essen. Kanclerz o tych zmianach słyszeć nie chce, gdyż rozumie doskonale, że prowadzenie „energiczniejszej“ polityki zagranicznej miałoby katastrofalne następstwa.

Gdyby rekonstrukcja gabinetu nastąpiła w dniach najbliższych, to prawe skrzydło koalicji rządowej głosowałoby we wtorek na konwencie senjorów przeciw zwołaniu Reichstagu. Ale czy nowi ministrowie znaleźliby uznanie socjaldemokracji? Czy wtedy ona nie poparłaby żądania zwołania Reichstagu?

Jak widzimy, sytuacja Brueninga jest niesłychanie ciężka. Kancierz odrzuca zarówno zwołanie Reichstagu, jak rekonstrukcję rządu i pojechał po radę, a może po ratunek do Hindenburga, który bawi w swym majątku w Prusach Wschodnich. Mocno wystąpienie prezydenta Rzeszy w formie jakiejś odezwy do posłów i całego społeczeństwa, mogłoby pohamować opzycyjne zapędy niektórych partyj. Jeśli jednak okaże się, że Hindenburg jest zwolennikiem przekształcenia rządu Brueninga na gabinet prawicowo-centrowy, to dymisja będzie kwestją najbliższych dni.

Rozważa się już od dłuższego czasu kwestję wciągnięcia hitlerowców do rządu, a koła przemysłowe przygotowują **projekt stworzenia jakiegoś dyrektorjatu,** któryby dzierżył władzę nawet z pogwałceniem konstytucji. Bruening, jak się zdaje, ani nie chciałby, ani nie mógłby stanąć na czele gabinetu, w skład którego wchodziliby hitlerowcy, bo jest przez nich znienawidzony. Musiałby przyjść inny człowiek. Partja Hitlera, wszedłszy do większości rządowej, stałaby się zapewne bardziej umiarkowaną i zrozumiałaby, że droga, którą idzie Bruening, jest jedyną możliwą, ale nimby to nastąpiło, **mogłaby zadrażnić stosunki międzynarodowe i jeszcze bardziej spotęgować niebezpieczeństwo wojny.**

Wybory były tak niedawno, że trudno ponownie się do nich uciekać. A zatem nie można Reichstagu rozwiązywać, niebezpiecznie go zwoływać, a nie wolno go według konstytucji nie zwoływać, jeśli większość partyj tego zażąda.

Co w tej sytuacji postanowi Hindenburg?

S. S.

Konflikt we Włoszech trwa dalej.

Citta del Vaticano, 12. VI. Mimo, że ambasador włoski przy Watykanie hr. Vecchi, wręczył kardynałowi sekretarzowi stanu Pacelli'emu odpowiedź rządu faszystowskiego na notę Stolicy Apostolskiej, sytuacja i dziś jeszcze nie wyjaśniła się. Co się tyczy treści tej odpowiedzi, to wśród dziennikarzy zagranicznych w Rzymie krążą różne pogłoski. — Prasa rzymska ograniczyła się do lakonicznej wzmianki, że ambasador włoski odbył długą rozmowę z Papieżem i kardynałem, sekretarzem stanu.

Miarą niewspółmierności postulatów kościelnych i rządowych w odniesieniu do sprawy stowarzyszeń katolickich mogą być słowa, jakie **Ojciec św. wygłosił w dniu 9 b. m. do dwóch pielgrzymek włoskich.** Wśród tych pielgrzymek znajdowała się rozwiązana przez władze państwowe kongregacja dziewcząt z Giuljano w okręgu rzymskim, której zabroniono nosić odznak stowarzyszenia. Papież zaprotestował przeciwko rozwiązaniu tej organizacji następującemi słowy: „Jesteście tem, czem jesteście i czem się czujecie, córkami Marji! **A ponieważ władza świecka, ani policja nie założyły waszego związku, ani nie uczyniły was tem, czem jesteście, więc nie mogą was rozwiązać. Czyńcie, co możecie!“**

Również w czasie przyjęcia seminarzystów z Anagni Ojciec św. zaznaczył, jak wiele ma powodów do smutku i boleści. Papieża jak najboleśniej dotknął cios, wymierzony Związkowi katolickiej młodzieży włoskiej i poszczególnym stowarzyszeniom tej młodzieży.

W kołach watykańskich stwierdza się z całą dobitnością, że niepodobieństwem jest, **zarzucić tym związkom mieszanie się do polityki. Przeciwnie, to państwo właśnie ingeruje w najbardziej wewnętrzne sprawy Kościoła i w jego życie organizacyjne.** Z żalem podkreśla się, że poszczególni biskupi włoscy nie otrzymali w porę zakazu Watykanu urządzania publicznych procesyj Bożego Ciała. — Przeciwko jednemu z proboszczów, który, stosując się do otrzymanego polecenia, urządził procesję tylko w kościele, władze państwowe wdrożyły dochodzenie „z powodu zakłócenia porządku publicznego“.

Pogłoska o Korsyce.

Rzymski korespondent „Il. Kurjera Codz.“ puścił bezsensowną **pogłoskę, jakoby Francja miała zaproponować Ojcu św. przeniesienie się na wyspę Korsykę.** Zapewniał, że Ojciec święty zaczął już badać „tereny“ na wyspie, nadające się do osiedlenia, i że Włochy bardzo się zlękły tej propozycji francuskiej.

Pogłoska była od początku pozbawiona wszelkich podstaw. **Stolica Apostolska ma suwerenne państewko i miałaby je opuszczać dla schronienia się na terytorjum Francji i poddania się jej władzy?...** Ale, co gorsza, pogłoska puszczona przez „Il. Kurjer Codz.“, choć głupia i bezpodstawna, nastręcza okazję do snucia domysłów i może stanowić punkt zaczepienia dla jakiejś intrygi.

W tej sprawie K. A. P. podaje następujący telegram swego rzymskiego korespondenta z dnia 12. VI.:

„Wiadomości sensacyjne, podano przez niektóre dzienniki polskie o zamierzonym jakoby wyjeździe Ojca św. na Korsykę i t. p. sensacje, które podaje część prasy polskiej w związku z konfliktem Watykanu z rządem włoskim **nietylko nie odpowiadają prawdzie, ale są przykro odczuwane w miarodajnych sferach watykańskich“.**

Na ziemiach Rzplitej

Polski kobierzec dla św. Antoniego.

Zakon OO. Franciszkanów w Polsce występuje z cennym podarunkiem dla swych włoskich braci. Z okazji uroczystości 700-lecia śmierci św. Antoniego. **Franciszkanie polscy wysyłają do Padwy olbrzymi dywan przed ołtarz w kościele imienia tego świętego.** Dywan osnuty jest na polskich motywach. Dookoła Białego Orła w amarantowem polu rozmieszczone są herby Warszawy, Lwowa, Poznania i Stolicy Apostolskiej. Misterna ręczna robota dywanu trwała dwa miesiące.

Pielgrzymka robotnicza do Częstochowy

Jako dalszy ciąg uroczystości, związanych z uczczeniem 40-lecia encykliki **„Rerum Novarum"**, Stowarzyszenie Robotników Chrześcijańskich w Warszawie, Chrześcijańskie Zjednoczenie Zawodowe w Warszawie, Związek Katolick. Towarzystw Robotników Polskich w Poznaniu, Związek Stowarzyszeń Robotników Katolickich w Krakowie, Zjednoczenie Zawodowe Polskie w Poznaniu urządzają **w dniach 28 i 29 czerwca rb. pielgrzymkę do Częstochowy i wielki zjazd robotników z całej Polski.** Wszyscy uczestnicy, jadący zbiorowo powyżej 25 osób, korzystają ze zniżki kolejowej 50%.

Informacyj udzielają: w Warszawie — sekretarjat Stow. Robotników Chrz., ul. Śniadeckich 5, w Poznaniu — Związek Kat. Tow. Rob. Pol., ul. św. Marcina 69, w Krakowie — Zw. Katol. Rob., ul. Potockiego 11. (KAP).

Miljon analfabetów ukończyło szkoły żołnierskie.

Ministerstwo spraw wojskowych dokonało świeżo prac statystycznych w dziedzinie oświatowo-kulturalnej. Od czasu istnienia wojska polskiego, aż po rok 1930 szkoły początkowe żołnierskie ukończyło zgórą miljon szeregowców. W r. 1930 w wojsku polskiem **było 1.553 żołnierskich szkół początkowych.** Do szkół tych uczęszczało 90.561 szeregowców, którzy otrzymali świadectwa, dające im w życiu cywilnem uprawnienia szkół powszechnych.

Demonstracje bezrobotnych w Kępnie

Pod strzelnicą w Kępnie zebrał się tłum bezrobotnych w **liczbie około 800 osób,** który zamierzał wśród groźnych okrzyków ruszyć pod magistrat. Na miejsce przybył oddział policji, która po raz pierwszy zastosowała w Kępnie bomby łzawiące. Mimo to tłum obrzucił policję kamieniami, wobec czego policja rozprószyła tłum szarżą przy użyciu białej broni. Kilka osób aresztowano. **Wśród demonstrantów przeważały kobiety i dzieci.**

—:o:—

ZA SPRZENIEWIERZENIE OSZCZĘDNOŚCI DZIECI.

Izba karna sądu okręgowego w Wejlerowie skazała na 6 miesięcy ciężkiego więzienia nauczyciela szkoły powszechnej w Kartuzach. Herzoga, któremu **akt oskarżenia zarzucał sprzeniewierzenie 314 zł.** ze składek oszczędnościowych dzieci szkolnych.

WYPADEK NA ODCZYCIE W WARSZAWIE.

W czasie odczytu **dr. L. Chomskiego** w sali Muzeum przemysłu i rolnictwa o medycynie w krajach egzotycznych, prelegent dostał silnego krwotoku, tak, że **krew trysnęła mu strumieniem z ust i nosa, oblewając pulpit.** Na pomoc pospieszyli dwa obecni na sali lekarze. Dramatyczny ten wypadek wywarł na obecnych wstrząsające wrażenie. Kilka osób zemdlało.

Zjazd delegatów Polskiej Macierzy Szkolnej.

W niedzielę dnia 7 bm. odbyło się w Warszawie Walne Zebranie Polskiej Macierzy Szkolnej. Przy 136 obecnych zagaił zebranie prezes J. Świeżyński, poczem uczczono pamięć członka Zarządu Głównego Polskiej Macierzy Szkolnej ś. p. Józefa Bojasińskiego. Następnie prezes Świeżyński podniósł zasługi działaczów Macierzy pp. Dr. Witolda Eichlera w Pabjanicach, Tomasza Buczyńskiego w Radomsku i Stanisławy Wronckiej w Radomiu, **którzy obchodzą 25-lecie pracy** w Macierzy. Wyrażono także podziękowanie za pracę dyrektorowi Józefowi Stemlerowi, którego 10 lat wytężonej pracy w Macierzy liczyć trzeba, jak powiedział prezes Świeżyński za 25.

Zjazd poświęcono katastrofalnej sytuacji **w szkolnictwie powszechnem** i wysłuchano bardzo interesującego referatu p. Dr. Marjana Reitera, przewodniczącego Wydziału Szkolnego Zarządu Głównego Polskiej Macierzy na temat: **„Szkolnictwo Polskiej Macierzy Szkolnej z uwzględnieniem obecnych potrzeb szkół powszechnych".** W dyskusji zabierali głos doświadczeni działacze Macierzy, jak pp.: T. Krzyżanowski z Łucka, L. Czerniewski i Wł. Sołtan z Warszawy, J. Stankiewicz z Brześcia n. B., jak również wybitni fachowcy szkolni jak pp.: Kurator Ryniewicz, dr. T. Mikułowski, Z. Podgórski, J. Kornecki, dr. K. Konarski i dr. Marja Śliwińska-Zarzecka, poczem Zjazd postanowił, że Koła Macierzy winny w obecnem ciężkiem położeniu wziąć wybitny udział w organizowaniu szkół Macierzy, w których dziatwa niemająca miejsca w szkole publicznej, mogłaby otrzymać naukę i wychowanie.

Następnie załatwiono sprawy statutowe, udzielono absolutorjum Zarządowi Głównemu i dokonano wyborów uzupełniających.

Na członków Zarządu Głównego P. M. S. na okres 3-letni wybrano pp.: F. Frycza z Sosnowca, M. Gładysza, J. Henneberga, S. Kwiatkowskiego i M. Reitera z Warszawy, Michalinę Starczewską z Kamienia-Koszyrskiego, J. Świeżyńskiego z Sadlowic i Stanisławę Wroncką z Radomia.

Z całego świata.

Ku czci bohaterskich górników w Brukseli.

W gmachu poselstwa Rzplitej w Brukseli odbyła się uroczystość dekoracji krzyżem zasługi ocalonych ofiar zawalenia się szybu w kopalni węgla w Horn-Wasmes. W swojem przemówieniu poseł Jackowski podkreślił zasługi górnika Dąbka, zaznaczając, że **w ciągu 6 dni, podczas których czekał na ratunek tysiąc metrów pod powierzchnią ziemi, przeżył więcej niż w ciągu 6 lat.** Na cześć wyratowanych wydał konsulat generalny obiad. W czasie obiadu przemawiał szef kancelarji ministra pracy, wyrażając się z największem uznaniem o wartości górnika polskiego.

„Precz z obuwiem"! — krzyczano w Wiedniu.

Przez ulice Wiednia przeciągnął w tych dniach oryginalny pochód. składający się z 5 tysięcy bosych ludzi, **należących do „Ligi bosych".** Nieśli oni transparenty z odpowiedniemi napisami i wydawali okrzyki „Precz z obuwiem i pończochami". Przechodnie ze zdziwieniem przyglądali się tej oryginalnej demonstracji...

Jak przewozi się pieniądze w Ameryce?

Olbrzymie transporty pieniędzy odbywały się jednego dnia na ulicach Chicago. Skarbiec Freeman State Bank został przeniesiony do gmachu First National Bank. wobec połączenia się obu tych instytucyj. Z jednego banku do drugiego **przewieziono 200 miljonów dolarów w gotówce.** Ulice Chicago. przez które przejeżdżały opancerzone auta z miljonami, **były obsadzone gęsto przez policję,** a eskortowało same wozy **310 detektywów uzbrojonych** w rewolwery i **bomby łzawiące.**

———ooo———

ŚWIĄTYNIA PERSKA W PUSTYNI LIBIJSKIEJ.

Wykopaliska przedhistoryczne w oazie pustyni Libijskiej odnalazła ekspedycja archeologiczna miss Catan-Thompson Oaza Charga, znajdującą się o 200 kilometrów na zachód od Nilu. pokrywa przestrzeń około 300 km. kwadratowych. Znaleziono tu ruiny świątyni Hibis, zbudowanej przez króla Persów, Darjusza I. Ale już znacznie wcześniej, za czasów przedhistorycznych, oaza ta była zaludniona, o czem świadczą odnalezione wykopaliska w postaci narzędzi krzemiennych, toporków, strzał etc.

CZASZKA DZIECKA Z PRZED 30 TYS. LAT

W okolicy Bejsan w Palestynie ekspedycja archeologiczna Uniwersytetu Pensylwańskiego odkopała **klasztor, pochodzący z VII wieku,** składający się z 11 cel i łaźni rzymskiej. Znaleziono piękną mozaikę w sześciu barwach, przedstawiającą sceny myśliwskie, zwierzęta, ptaki i owoce oraz dwie postacie, mające wyobrażać słońce i księżyc. Ponadto odkopano grobowiec z greckim napisem, głoszącym, że niejaka Marja wybudowała kościół i że ona i jej rodzina mają wyłączne prawo do grobowców w tem miejscu. Członek ekspedycji amerykańsko-angielskiej Mr. Teodor Mc Twon **znalazł w okolicy Atlit czaszkę dziecka z przed 30.000 lat.**

———ooo———

ZMNIEJSZANIE SIĘ LICZBY LUDNOŚCI W SZKOCJI.

Ostatni spis ludności w Szkocji wykazał, że ludność tego kraju zmniejsza się powoli. Ostatnie dane rejestrują 4.842.554 osób, co **w porównaniu z r. 1921 przedstawia ubytek 39.943 osób.**

BEZSILNIKOWY LOT NA JUNGFRAU.

Lot na bezsilnikowym płatowcu na Jungfrau podejmuje lotnik niemiecki Groenhoff z Rhoen, **który zamierza dokonać wzlotu z przełęczy Jungfrau na wysokości 3.500 metrów.** Na przełęcz dochodzi kolejka górska, którą posłuży do przetransportowania rozebranego na części płatowca.

SPRAWA WYROKU NA KUERTENA.

Komisja prawnicza pruskiego Landtagu obradowała ostatnio nad kwestją zatwierdzenia wyroku śmierci na Kürtena, słynnego zbrodniarza, zwanego „wampirem z Düsseldorfu". Komisja po dłuższych naradach doszła do wniosku, że **nie jest kompetentna do zatwierdzenia wyroku.**

SAMOLOTY W ROLI SIEWNIKÓW.

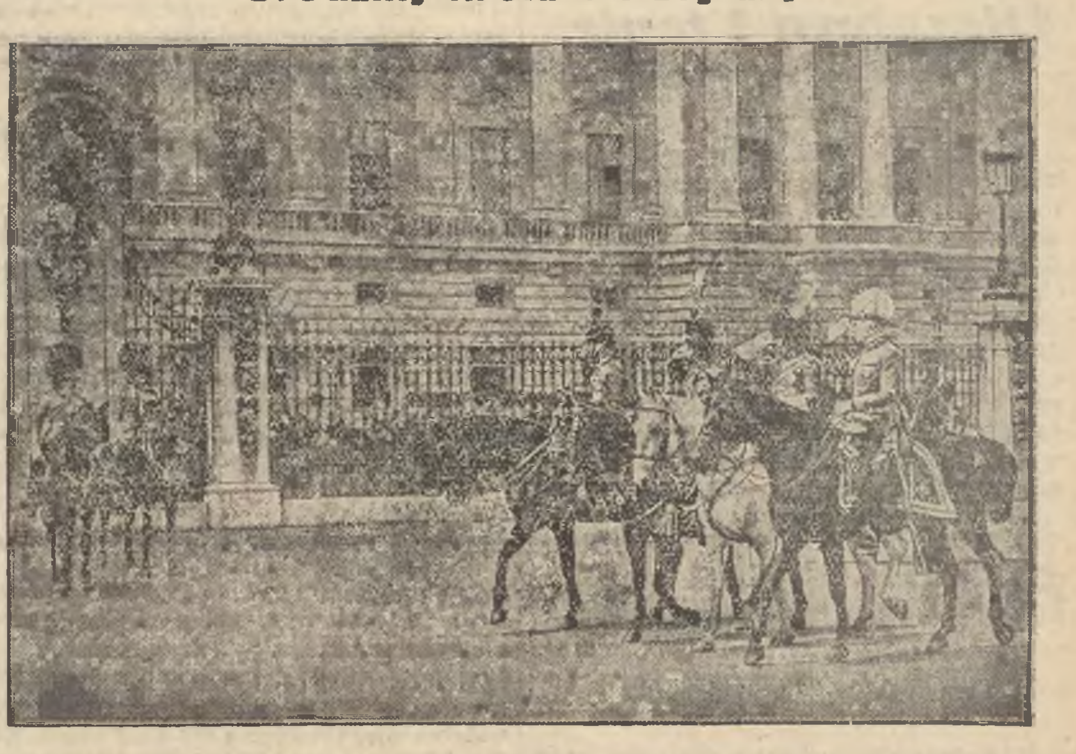
Władze sowieckie dokonały interesującego eksperymentu, celem zastosowania samolotów **do zasiewania pól ryżowych w Turkiestanie.** Doświadczenie z zasiewami ryżu miało dać rezultaty zadawalające. Samolot unosił się nad polem **na wysokości od 10 do 15 metrów,** a szybkość siewu miała wynosić jeden hektar na minutę.

NAPAD „BIAŁOGWARDZISTÓW" NA KONSULAT SOWIECKI.

Prasa sowiecka donosi, że grupa rosyjskich emigrantów dokonała w tych dniach zuchwałego napadu na konsulat sowiecki w Szanghaju i **próbowała pobić kilku urzędników, oraz zniszczyć portret Lenina.** Dzięki interwencji policji chińskiej skandal zlikwidowano, przyczem napastnicy zdołali zbiec i ukryć się.

Celem uregulowania nakładu prosimy o najrychlejsze uregulowanie prenumeraty.

Urodziny króla W. Brytanji

jak corocznie, tak i w tym roku obchodzono z wielką paradą. Rycina nasza przedstawia defiladę przed pałacem Buckingham w Londynie. Przyjmują defiladę: król Jerzy i książę Walji. Na czele wojska jadą książęta krwi.

Hołd zasłudze.

Dr J. Orłowski: „Helena Paderewska — na piętnastolecie Jej pracy narodowej i społecznej 1914—1929“, Chicago, 1930.

Za kilka tygodni Polska będzie gościła jednego z największych swoich synów Ignacego Paderewskiego, który niemal po 10 latach pobytu za granicami Rzeczypospolitej, przyjeżdża, by uczestniczyć w odsłonięciu pomnika Wilsona w Poznaniu. Imię Paderewskiego otoczone jest czcią i wysokim szacunkiem w całym świecie cywilizowanym, gdzie uchodzi za najprzedniejszego reprezentanta Polonji. Tak było w czasie wojny, w czasie Kongresu Wersalskiego i podpisywania traktatu pokojowego i tak pozostało do dnia dzisiejszego. Nic dziwnego, iż sama wieść o przyjeździe Paderewskiego wywołuje podobne uczucia i nastroje, jak w r. 1918, kiedy w dniach grudniowych via Gdańsk zjechał do grodu Przemysława i przyniósł Poznaniowi i Wielkopolsce tak upragnione wyzwolenie. W ciężkiej sytuacji dzisiejszej podobnie myśli i uczucia wielu kierują się ku osobie Wielkiego Polaka i miłośnika Rzeczypospolitej.

W tej chwili na czasie będzie poświęcić kilka słów książce, która ukazała się w Stanach Zjednoczonych, a poświęcona jest małżonce Wielkiego Męża p. Paderewskiej. Helena Paderewska przy boku swego męża położyła wielkie zasługi jako działaczka na polu dobroczynności. P. Paderewska była założycielką instytucji pod nazwą Polskiego Białego Krzyża, która powstała najpierw na wychodztwie, a później przeszczepioną została również na teren Polski. Książka kreśli i opowiada, co wśród najtrudniejszych warunków zdołała zdziałać, w ogromnym zakresie, kobieta-Polka, jako opiekunka rannych, chorych i głodnych.

Dr Józef Orłowski, znany dziennikarz oraz działacz społeczny, stojący blisko osoby Paderewskiego, patrzał przez lat kilkanaście na działalność pani Paderewskiej, przeto miał wszystkie warunki potrzebne do napisania tego dzieła. Dzieło p. Orłowskiego zostało wydane w bogatej oprawie, wzbogacone licznemi ilustracjami. Dzisiaj, gdy p. Helena Paderewska, złożona niemocą, leży w swojej willi szwajcarskiej, gdzie pospieszył do niej mąż, słuszną było rzeczą przypomnieć społeczeństwu polskiemu postać i zasługi małżonki jednego z twórców Polski Niepodległej.

Kamień węgielny pod gmach Bibljoteki Jag.

Wczoraj, tj. w sobotę odbyła się w Krakowie uroczystość poświęcenia kamienia węgielnego pod gmach Bibljoteki Jagiellońskiej. Na parceli u wylotu ul. Krupniczej, obwiedzionej masztami z zatkniętemi na nie flagami o barwach państwowych, zgromadzili się liczni przedstawiciele władz państwowych i miejskich. Wśród obecnych zauważyliśmy: **Księcia Metropolitę Sapiehę,** przedstawiciela Kapituły Metropolitalnej **Ks. Kan. Dra Domasika,** dziekana wydziału teologicznego Ks. Prof. Dra Kaczmarczyka, Ks. Prof. Dra Michalskiego, Księży Prepozytów: Masnego i Dra Molińskiego, dalej **ministra oświaty p. Czerwińskiego,** wojewodę **Kwaśniewskiego,** wiceprezydenta m. **Wielgusa,** prezesa Polskiej Akademji Umiejętności **Kostaneckiego** i sekretarza generalnego **Kutrzebę,** rektora Uniw. Jag. **Załęskiego,** rektorów innych wyższych Uczelni, profesorów Uniw. Jag., generałów: Łuczyńskiego i Smorawińskiego, prezesów sądów. kolei i poczty, twórcę planów budowy **prof. inż. Wacława Krzyżanowskiego** i t. d.

Cały dobytek polskiej myśli naukowej...

Z mownicy udekorowanej zielenią i sztandarami o barwach biało-czerwonych, przemówił pierwszy **rektor Załęski,** witając reprezentanta rządu oraz przedstawicieli władz. Mowca zanaczył na wstępie, że jak długo skarby wiedzy są gromadzone i należycie respektowane, tak długo wartość kulturalna narodów ostanie się przed nawałami barbarzyńców. Słowo **pisane jest najcenniejszym skarbem ludzkim.** Dzięki Opatrzności Bibljoteka Jagiellońska, skupiająca cały dobytek polskiej myśli naukowej od samych początków, przetrwała szczęśliwie do dzisiejszych czasów. Obowiązkiem naszym jest dorobek kilkudziesięciu pokoleń, powiększony twórczością naukową i kulturalną dzisiejszych czasów, przekazać następnym pokoleniom. W ciągu pełnego ćwierćwiecza rektorowie Wszechnicy Jagiellońskiej: Kostanecki, Estreicher, Nowak, Natanson, Marchlewski, ks. Zimmermann i Hoyer, zabiegali niestrudzenie o budowę nowego gmachu bibljotecznego. Zniszczenie Collegium Nowodworskiego posunęło się do tego stopnia, **że dziś stropy jego pod ciężarem księgozbiorów walą się, tak, że nabliższych kilka lat przyniosłyby nieuchronną ruinę wielu bezcennym zabytkom bibljograficznym.** Rektor wyraził wkońcu pragnienie, aby budowa gmachu bibljotecznego dobiegła najrychlej końca.

Akt erekcyjny.

Następnie wicedyrektor Bibljoteki Jagiell. **Dr Gielecki** odczytał akt erekcyjny, sporządzony na pergaminie, z podpisami uczestników uroczystości. „Gromadził naród polski — podaje m. i. dokument erekcyjny — skarby wiedzy przez kilka stuleci; a żadne z pokoleń nie odeszło do Wieczności, aby do tej skarbnicy nie dorzucić pamiątek swojej epoki. Rosły też jej zasoby przez długie wieki darami królów i królowych, biskupów i dostojników, szlachty i mieszczan, profesorów i duchownych, ludzi wielkich i maluczkich, — aż urosły **w największy i najcenniejszy na ziemiach polskich zbiór ksiąg, rękopisów i zabytków naszej i obcej przeszłości“.**

„Przez cały ciąg długotrwałej niewoli narodu była ona zarówno ogniskiem wiedzy, jak i pokrzepieniem serc polskich. Ku jej murom, mimo sztucznie stworzonych granic, płynęły z całej Polski dary, świadczące o naszej wielkiej przeszłości; a z jej murów płynęła na całą Polskę **wiara w wielką przyszłość narodu“.**

„Pod niniejszym dokumentem, stwierdzającym rozpoczęcie budowy, kładziemy nasze podpisy **z gorącem uczuciem wiary w dalszy rozwój narodu,** który umiał przetrwać najcięższe warunki bytu, w okresie ostatnich dwunastu lat zdobył się na prawdziwie olbrzymi wysiłek, jakiego wymagała budowa państwa“.

Przemówienie Księcia Metropolity.

Po odczytaniu aktu obecni udali się na miejsce, gdzie złożony był kamień węgielny. **Książę Metropolita Sapieha ubrany w pontyfikalne szaty, dokonał poświęcenia kamienia,** poczem wmurowano: akt erekcyjny, wszystkie monety polskie złote i srebrne, będące dzisiaj w obiegu, oraz pięć dzienników krakowskich, które wyszły w dniu 13 czerwca 1931 roku. Następnie Książę Metropolita Sapieha wygłosił przemówienie, **wyrażając życzenie, aby prawo Boże i prawdziwa wiedza panowały w Polsce po wszystkie czasy, wysuwając odrodzoną Rzeczpospolitą na czoło narodów o chrześcijańskiej kulturze.**

Parcela przeznaczona pod budowę liczy **18.000 metrów kwadr., tj. ponad trzy morgi;** leży ona opodal Parku Jrdana, naprzeciw Państwowej Szkoły Przemysłowej męskiej z jednej strony, oraz Domu Akademickiego i Domu Wycieczkowego na Oleandrach z drugiej.

Literatura i teatr.

Rostrzygnięcie sprawy teatrów lwowskich.

Po pięciogodzinnej, ożywionej dyskusji w radzie miejskiej Lwowa przyjęto wniosek wiceprezyd. Kubali w sprawie teatrów miejskich. Prezydjum miasta jest skłonne wydzierżawić dotychczasowym dzierżawcom na okres 2-letni od 1 września br. do 31 sierpnia 1933 Teatry Wielki i Rozmaitości na prowadzenie dramatu, z tem, że 60 dni w Teatrze Wielkim mają być przeznaczone na przedstawienia operowe, które pozostawi się prywatnej inicjatywie za wydatną subwencją miasta. Za prowadzenie dramatu dzierżawcy otrzymają subwencję 250.000, nadto miasto płacić będzie czynsz za Teatr Rozmaitości i udzieli szereg ulg rzeczowych. Z nadwyżki, jaką gmina uzyskałaby, możnaby bardzo wydatnie poprzeć przedstawienia operowe, któremi zajęłyby się odpowiednie powołane czynniki.

Pilniak — „szkodliwą resztką burżuazji“

Pisarze komunistyczni nie mogą Pilniakowi przebaczyć ukazania się jego alegorycznej powieści „Powieść niezgaszonego księżyca“, w której autor podał do wiadomości publicznej prawdziwą wersję o śmierci sowieckiego generała, Michała Frunzego, zamordowanego w czasie operacji przez chirurgów-czekistów na rozkaz Stalina. Powieść ta została zabroniona w Sowietach w r. 1925, lecz dostała się za granicę, gdzie wydawnictwa emigracyjne wydały ją w wielkich nakładach i przetłumaczyły na inne języki.

Sport.

Poświęcenie boiska „Sokoła“.

W niedzielę odbędzie się obchód 10-lecia istnienia klubu „Sparta“, złączony z uroczystością **poświęcenia** Stadjonu T. Gimn. Sokół w **Krakowie oraz kortów tennisowych** z następującym programem: godz. 9 Msza św. w kościele OO. Reformatów. godz. 10-ta poświęcenie boiska i kortów tennisowych, godz. 10.30 zawody tennisowe o mistrzostwo okr. krak. AZS. — Sokół I, godz. 11-ta popisy gimnastyczne i gry sportowe, godz. 12-ta zawody piłkarskie T. S. Wisła — S. K. S. Sparta. Godz. 8 wiecz. wieczornica z tańcami w Sokole. W razie niepogody uroczystość odbędzie się w dolnej sali Sokoła jak i popis gimnastyczny. Mecz Wisła Sparta bez względu na pogodę.

Ważniejsze imprezy sportowe w całej Polsce.

N niedzielę odbędą się w różnych miastach Polski następujące imprezy sportowe: **W Krakowie:** mecz Kraków—Lwów. We Lwowie — mecz Lwów—Łódź. W Łodzi — mecz Warszawa—Łódź. W Spale — ostatni dzień Święta W. F. i P. W. W biegu na 1500 mtr. — startuje Petkiewicz. W Katowicach — mecz Kraków—Górny Śląsk. W Tarnopolu: Kraków—Tarnopol. W Przemyślu Przemyśl—Lwów. W Częstochowie — mecz Śląsk—Częstochowa. W Bielsku — mecz Śląsk—Bielsko. W Sosnowcu — mecz Król. Huta—Zagłębie Dąbr. Na Śląsku — motocyklowy ogólnopolski raid plakietowy dokoła Śląska. W Białymstoku — międzynarodowe rozgrywki w siatkówce męskiej i żeńskiej o mistrzostwo Polski. W Cieszynie — akademickie mistrzostwa pływackie.

W NIEDZIELĘ PIŁKARZE CZESCY WALCZĄ NA DWA FRONTY.

W najbliższą niedzielę piłkarze czescy stoczą dwa mecze międzypaństwowe, a mianowicie: w Pradze Szwajcarja — Czechosłowacja, a w Warszawie, Polska — Czechosłowacja.

Skład Polski: Fontowicz (Warta), Martyna (Legja), Bułanow (Polonja), Szaller (Legja), Kotlarczyk I. (Wisła), Kotlarczyk II. (Wisła), Szzepaniak (Polonja), Nawrot (Legja), Smoczek, Pazurek i Bator (Garbarnia).

Polska Akademja Umiejętności w okresie 1930-31.

Sprawozdanie Prof. Dr. Kutrzeby.

W zeszłym roku ukazał się obszerny tom, obejmujący **wydanie wierszy Klemensa Janickiego,** poety uwieńczonego. W setną rocznicę śmierci **Jana Śniadeckiego** pierwszy tom jego korespondencji, tak ciekawej dla jego umysłowości i działalności, przygotowano do druku. Obchodzoną we Włoszech przeszłego r. rocznicę **Wergiljusza** uczciła Akademja przez wydanie tomu prac uczonych polskich o tym poecie, który dla Polski tyle znaczył w smutnej dobie rozbiorów; uroczyście czł. L. Sternbach doręczył to wydawnictwo nowo powstałej Akademji włoskiej. Ukończony został druk pierwszego polskiego zeszytu w międzynarodowem wydawnictwie **Corpus vasorum antiquorum,** na wydanie dwóch dalszych, gotowych do druku zeszytów brak środków pieniężnych. Ukazał się w druku **Katalog** rękopisów Muzeum Mickiewicza w Bibljotece Polskiej w Paryżu.

W wielkiem przedsięwzięciu opracowania **Atlasu historycznego Polski** wyszła duża mapa województwa krakowskiego z czasu po pierwszym rozbiorze, opracowana pod kierunkiem Wł. Semkowicza. Gruby tom Bibljoteki pisarzy polskich wypełniła nieznana **epopeja ks. Walentego Odymalskiego** z XVIII w., opisująca obronę Częstochowy, wydana przez **J. Czubka.** Z większych historycznych prac wymienić należy: **Lenno pruskie,** dające prawne ujęcie stosunku podporządkowania **Prus** Książęcych Polsce w latach 1525—1568 i obszerną monografję o Kazimierzu Pułaskim. Kończy się drukować **gramatyka sanskrycka,** oraz rozrosły do ogromnych rozmiarów pierwszy tom zbiorowo opracowywanej **Historji Śląska do końca XIV w.,** obejmujący historję polityczną i ustroju. Dobiegł końca druk **Aktów unji Polski z Litwą** i tomu pierwszego Aktów sejmikowych województwa krakowskiego z lat 1572—1620. Bardzo daleko posunął się druk **Historji literatury greckiej,** obliczonej na trzy duże tomy.

Z nowo podjętych wydawnictw ukazały się już: Ustrój polityczny Aten Arystotelesa i Zarysy Pirrońskie Sextusa w przekładzie A. Krokiewicza. Wyszły pierwsze zeszyty: **Archiwum filologicznego,** Archiwum Komisji wojskowości w Polsce. Prac Komisji geograficznej i Sztuki ludowej. Również ukazał się już pierwszy zeszyt **Atlasu Flory Polskiej,** zawierający obok tekstu 41 rysunków roślin, a **zeszytów takich** ma wyjść sto.

Po wielkiem przedsięwzięciu Zjazdu im Kochanowskiego pozostanie uczestnikom jako trwała pamiątka: **Pamiętnik,** którego druk prawie już ukończony, i ogromna księga, obejmująca **referaty o Kulturze staropolskiej.** Akademja podejmie wydanie **Polskiego Słownika Biograficznego.** W tym roku przygotowania do tego przedsięwzięcia znacznie naprzód się posunęły. Uchwalono regulamin, zorganizowano redakcję Słownika i radę, która będzie decydować o zasadach Słownika. Rozpoczęcie druku Słownika zależeć będzie od tego, czy uda się uzyskać znaczne, na ten cel potrzebne fundusze.

Dzięki specjalnej dotacji Funduszu Kultury Narodowej można było i w ubiegłym roku kontynuować **wykopaliska w Staruni,** gdzie — obok niektórych części odnalezionego poprzednio nosorożca — odkryto i przeniesiono do Krakowa szkielet jeszcze jednego nosorożca. ważny dla ustalenia typu, gdy to już trzeci stamtąd pochodzący okaz. Przejęła też Akademja od Ligi morskiej i rzecznej na propozycję Ministerstwa Przemysłu i Handlu sprawę przygotowania dalszego ciągu **słownika terminologji morskiej.** W języku angielskim wydano z racji otwarcia nowego gmachu Akademji w Nowym Yorku krótki zarys historji i ustroju naszej Akademji.

W pełni pracy są **obie stacje naukowe Akademji: w Rzymie,** której lokal znacznie rozszerzono przez odnajęcie kilku pokoi, i **w Paryżu;** Bibljoteka Polska w Paryżu kończy katalogowanie ogromnego zbioru nowych sztychów, z których wybór będzie uprzystępniony publiczności na wystawie, urządzonej w Warszawie przez M. W. R. i O. P. Podjęła też stacja paryska na wzór rzymskiej sprawę skatalogowania źródeł rękopiśmiennych do dziejów Polski ze zbiorów francuskich, oraz wydawnictwa materjałów do stosunków dyplomatycznych Francji z Polską.

KATASTROFALNY BRAK FUNDUSZÓW.

Rozwija się praca naukowa Akademji coraz silniej, coraz pomyślniej. Obok tych dużych cegieł, które tworzą prace wyżej wymienione, układa się szereg mniejszych, o których jednak trudno wspominać w ogólnem sprawozdaniu. „Ciężka napełnia nas troska — żalił się na posiedzeniu plenarnem Akademji Prof. Kutrzeba — czy Akademja będzie w stanie dalej prace te kontynuować w tych rozmiarach, a to ze względu na **trudności pieniężnej natury.**

Ostatnie zapisy mają przeważnie specjalne przeznaczenie. Tymczasem w zwyczajnych, najważniejszych dla Akademji dochodach tego roku zaznaczył się **przerażający ubytek.** Ciężkie położenie gospodarcze pomniejsza dochody z majątków Akademji; **zwłaszcza** katastrofalny spadek cen drzewa pozbawił Akademję jednego z głównych źródeł dochodów, **obniżył te dochody o sumę przeszło dwustu tysięcy złotych.** Zaś trudności finansowe skarbu państwa sprawiły, że z dotacyj rządowych dla Akademji, przeznaczonych głównie na cele reprezentacji nauki polskiej w związkach międzynarodowych oraz na placówki Akademji zagranicą w Rzymie i Paryżu, **nie dopłaciło Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z budżetu 1930/31 r. ogromnej sumy 100.000 zł., a także już zawiadomiło Akademję, iż w roku budżetowym 1931/32 nie będzie mogło wypłacić sum, już ograniczonych jakie figurują na te cele w budżecie.**

Rezultatem jest bardzo silne zmniejszenie budżetu Akademji na rok bieżący; wskutek tego już w obecnej chwili niektóre Wydziały (jak np. Wydział filologiczny) i Komisje (jak: Komisja historji sztuki, filologiczna, geograficzna, historji wojskowości w Polsce, literacka) zupełnie wyczerpały przyznane im dotacje i **musiały na ten rok zawiesić dalszą pracę wydawniczą.**

Tak, niestety, bujnemu rozwojowi badań i prac staje w drodze brak środków. **„A czemże będziemy w rodzinie narodów,** — kończył swe sprawozdanie Prof. Kutrzeba — **jeśli nas zabraknie w zakresie prac naukowych,** tak świetnie na całym świecie rozwijających się, rozszerzających wiedzę ludzką czy to wgłąb wieków przebytych o całe tysiąclecia, jak o tem także mówić będzie tegoroczny odczyt, czy to w najdalsze dziedziny budowy wszechświata, prac, finansowanych tak hojnie na Zachodzie Europy i przez Amerykę z państwowych funduszów lub przez prywatną ofiarność. **Jakże będzie wyglądać nasz dorobek kulturalny, jeśli nawet te szczupłe dotychczasowe dotacje maleją?“**

Co słychać w Krakowie.

Kraków, dnia 14-go czerwca 1931.

Niedziela 14: św. Bazylego.

Poniedziałek 15: św. Jolenty.

Poniedziałek 15: wschód słońca o godzinie 3.50, zachód o 20.10.

—o—

FATALNE SKUTKI EKSPLOZJI NABOJU KOPALNIANEGO. Dzieci służby kościelnej z katedry na Wawelu, Walas Zbigniew (l. 11) i Krupa Marjan (l. 8), znalazły w śmieciach i rumowisku na Wawelu kolo dawnej kuźni, nabój kopalniany w formie ołówka. Walas począł bić młotkiem w koniec noboju, który **eksplodował, raniąc obu chłopców. Pogotowie ratunkowe opatrzyło ciężko rannego Walasa i przewiozło go do szpitala. zaś Krupę pozostawiono opiece domowej.** Przeprowadzone dochodzenia wykazały, że śmieci. gdzie znalazły dzieci lont wyrzucono z pokoju, zajmowanego przez studentów-górników, którzy się już z Wawelu wyprowadzili.

STRZAŁY REWOLWEROWE DO TEŚCIOWEJ. Gramatyka Edward. fotograf. przybył do miaszkania swej teściowej Marji Jagiełło zam. przy ul. Bosackiej l. 16 i zapytał ją o swą żonę Kazimierę, z którą prowadził proces rozwodowy. Gdy otrzymał odpowiedź. że wyjechała, wydobył rewolwer i oddał dwa strzały w kierunku teściowej i jej młodszej córki, poczem wybiegł na korytarz i wystrzelił jeszcze dwukrotnie. Na ulicy strzelił po raz piąty w okno mieszkania teściowej. poczem zbiegł. Na szczęście nie zranił nikogo.

—:o:—

ZAWIADOMIENIA I KOMUNIKATY.

ZAWODY KONNE NA MAŁYCH BŁONIACH. VIII. Tydzień LOPP. dobiega końca. Ruchliwy Komitet Tygodnia, po udanych imprezach. urządzonych zeszłej niedzieli na lotnisku i we czwartek na Rynku krakowskim — urządza w niedzielę 14 bm. o godz. 16-tej na Małych Błoniach wielkie zawody konne i konkursy hippiczne. Trybuny 2 zł., miejsca siedzące 1 zł.. stojące 50 gr.

—:o:—

REPERTUAR TEATRU SŁOWACKIEGO.

Niedziela po południu: „Koniec i początek" (w wykonaniu artystów Teatru Polskiego w Warszawie — po raz ostatni).

Niedziela wieczór: „Pan Geldhab" (gościnne występy Mieczysława Frenkla).

Poniedziałek: „Pan Geldhab" (gościnne występy Mieczysława Frenkla).

Wtorek: „Pan Geldhab" (gościnne występy Mieczysława Frenkla).

REPERTUAR KINOTEATRÓW.

ŚWIT: „Student z Montany".

WANDA: „Dzika Orchidea" (w gł. roli Greta Garbo).

ŚWIATOWID: „Lokomotywa" (w gł. roli Lon Chaney).

SZTUKA: „Kobieta, która się śmieje" (w gł. roli Zofja Batycka).

APOLLO: „Hallelujah" (dusze czarnych).

BAGATELA: „Znajoma z wagonu" z Marleną Dietrich.

CORSO: „W państwie zielonego smoka".

WARSZAWA: „Jawnogrzesznica" (w gł. roli Olga Czechowa).

UCIECHA: „Kwiat Algeru" (Fipi Dorsag i Harold Muray).

—:o:—

WYSTĘPY MIECZYSŁAWA FRENKLA. Dziś wieczór w teatrze im. J. Słowackiego rozpoczyna krótką gościnę mistrz sceny polskiej Mieczysław Frenkiel w swoim arcydziele aktorskiem, w roli „Pana Geldhaba". „Pan Geldhab" grany będzie tylko 3 razy. poczem świetny artysta zaprezentuje swego nieporównanego „Szambelana" w „Głupim Jakóbie" T. Rittnera, którą to sztuką uczci teatr, przypadającą w tym miesiącu 10-tą rocznicę śmierci nieodżałowanego pisarza. W „Głupim Jakóbie" wystąpią pp.: Bednarska, Klońska. Zaklicka, Zalewska, Fabisiak, Krzemieński, Pawłowski, Szymborski, Wroński, Utnik.

—X—

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

W BAZYLICE OO. FRANCISZKANÓW w niedzielę 14 bm. o godz. 12-tej Msza św., podczas której Krakowski „Chór Cecyljański" odśpiewa szereg utworów religijnych pod kier. p. prof. Nowaka. Przy organach O. Walerjan, Franciszkanin.

—:o:—

16-ta rocznica szarży pod Rokitną.

Kraków obchodził wczoraj 16-lecie czynu, który chwałą okrył młodego żołnierza polskiego. O godz. 9-tej rano Ks. Inf. Kulinowski celebrował w kościele Marjackim uroczyste nabożeństwo żałobne. Na środku prezbiterjum ustawiono katafalk. ozdobiony lancami ułańskiemi. **Delegacja Sokoła krakowskiego złożyła na katafalku wspaniały wieniec,** uwity z liści dębowych z napisem na szarfach: „Poległym pod Rokitną — 2 szwadron Sokoła Krakowskiego". Z uczestników szarży obecni byli rtm. Stanisław Wołoszyn-Broczyński i b. ułan 2 pułku St. Kulakowski. W czasie nabożeństwa orkiestra 20 p. p. wykonała szereg pieśni kościelnych.

Po odśpiewaniu „Libera" przy katafalku, delegacje oficerów 8 p. uł. i Sokoła Krakowskiego udały się na cmentarz rakowicki, gdzie na grobowcu Rokitniańczyków złożono wieńce.

Święto nauki polskiej.

Świat naukowy całej Polski zjechał wczoraj do Krakowa na doroczne posiedzenie Polskiej Akademji Umiejętności, aby wysłuchać sprawozdań dotyczących nietylko działalności naukowo-wydawniczej najwyższej reprezentacji naukowej w Polsce, ale także dowiedzieć się z ust jej kierowników czy ma ona dostatecznie zabezpieczoną przyszłość, czy jej podstawy materjalne są silne. **Niestety słowa** jakie padły z ust sekretarza **generalnego** Akademji ukazały uczonym-członkom Akademji **groźne chmury jakie zawisły na horyzoncie nauki polskiej.** O ile bowiem rozwój nauki polskiej, zogniskowanej w Polsk. Akad. Um. jest widoczny we wszystkich dziedzinach twórczości umysłowej o tyle katastrofalny brak funduszów każe ze zgrozą patrzeć w przyszłość.

Udział gości i uczonych.

O godz. 12-tej w południe, wielka sala Akademji przy ul. Sławkowskiej 17 wypełniła się po brzegi uczonymi i zaproszonymi gośćmi. Pierwsze rzędy krzeseł zajęli: **Książę Metropolita Sapieha, Ks. Biskup Prof.** Dr. Godlewski, **Ks. Inf. Kulinowski, minister oświaty** p. Czerwiński **jako przedstawiciel Prezydenta Rzplitej,** oraz naczelnicy wszystkich władz i urzędów krakowskich z wojewodą Kwaśniewskim na czele. Z zamiejscowych członków Akademji byli obecni: **z Warszawy:** prof. K. Białaszewicz, Cz. **Białobrzeski**, M. Handelsman. B. Hryniewiecki, J. Kochanowski, F. Krzysztalowicz, J. Mazurkiewicz. J. Morozewicz, R. Nitsch, S. Pieńkowski, W. Świętosławski.

Ze Lwowa: prof. A. Beck. F. Bujak. J. Kleiner, W. Nowicki. J. Gw. Pawlikowski. L. Piniński, E. Romer. S. Starzyński. R. Weigl. S. Witkowski. S. Zakrzewski. Z **Wilna:** prof. M. Zdziechowski, z **Poznania:** prof. A. Wrzosek. Nadto Kasę im Mianowskiego reprezentował prof. Morozewicz. Two naukowo warszawskie prof. Handelsman. Two nauk. lwowskie prof. Piniński, Ossolineum dyr. Bernacki.

—o—

Przemówienie prezesa Akademji.

WSPANIAŁE DARY.

Posiedzenie otworzył prezes Polskiej Akademji Umiejętności **prof. Dr. Kostanecki.** Stwierdził, że ubiegły rok pod względem intenzywności prac, organizacji zbiorowych przedsięwzięć i planów nowych zadań był pod każdym względem pomyślny. Niestety **ogólne przesilenie gospodarcze, szczególniej w zakresie rolnictwa, odbiło się ujemnie także na budżecie Akademji, która z ziemi czerpie główne swe dochody.** Nie wiadomo więc. czy w roku przyszłym ilość publikacyj będzie mogła dać obraz istotnego dorobku naukowego, żywego tętna prądów naszego życia naukowego. w którem wszystkie nauki w spółrzędnym kroczą szeregu.

W bież. roku do szczególnej Akademja poczuwa się wdzięczności wobec trzech wspaniałomyślnych ofiarodawców. P. Stanisław Sozański zapisał Akademji duży majątek ziemski. Drugi ofiarodawca, a raczej ofiarodawcy. (bo **małżeństwo, których nazwisko za życia niema być ujawnione),** złożyli w Akademji **papiery wartościowe na kwotę nominalną 34.450. zł.;** dochody po wygaśnięciu dożywocia przeznaczone są na cele Wydziału lekarskiego.

Wreszcie w ostatnich dniach aktem notarjalnym p. **Kajetan Mościcki z Ławska,** w Łomżyńskiem, przekazał już obecnie Akademji dorobek swego życia. bardzo znaczny majątek. bo składający się z **akcyj Banku Polskiego i listów zastawn. na łączną kwotę nomin. wartości przeszło 400.000 zł. i dwóch kamienic w Warszawie,** jako fundusz imienia Janiny z Rychterów Mościckiej, z którego odsetki roczne przeznaczone są począwszy od r. 1934 na nagrodę za pracę naukową przez Polaka napisaną, z dziedziny matematyki i astronomji. albo fizyki. albo chemji. albo wreszcie biologji. przynoszącą wybitne odkrycie naukowe.

„Dowody zaufania społeczeństwa. — kończył swe przemówienie prezes. — które my jako spuściznę po nich otrzymujemy. potęgują w nas poczucie obowiązku i odpowiedzialności. są dla nas **bodźcem i podnietą. aby wytężoną praca dla nauki, a tem samem dla dobra Kraju węzeł łączący nas ze społeczeństwem zacieśnić, aby z tej świetnej tradycji nic nie uronić, ale raczej wzmocnioną i utrwaloną przekazać ją przyszłym pokoleniom.**

Po przemówieniu prezesa Kostaneckiego. sekretarz generalny Akademji prof. Dr. Kutrzeba złożył sprawozdanie z czynności Akademji za czas od czerwca 1930 do czerwca 1931 (podajemy je w streszczeniu na str. 4-tej). poczem prezes odczytał listę

Nowych członków krajowych.

I. WYDZIAŁ FILOLOGICZNY.

I. Na członka czynnego krajowego: Roman **Dyboski,** prof. filologji angielskiej Uniwersytetu Jag., II. Na członka korespondenta krajowego: Jerzy **Kuryłowicz,** prof. gramatyki porównawczej Uniw. we Lwowie.

II. WYDZIAŁ HISTORYCZNO-FILOZOFICZNY.

I. na członków czynnych krajowych: Stanisław **Ptaszycki,** nacz. dyrektor Archiwów państwowych. Wacław **Tokarz,** prof. historji nowożytnej Uniw. w Warszawie. II. Na członków korespondentów krajowych: **Ks. Bisk. Michał Godlewski,** prof. hist. Kościoła powszechnego Uniw. Jag. Roman **Longchamps de Berier,** prof. prawa cywilnego Uniw. we Lwowie.

III. WYDZIAŁ MATEMATYCZNO-PRZYRODNICZY.

I. **Na członków** czynnych krajowych: Mieczysław **Centnerszwer,** prof. chemji fizycz. Uniw. w Warszawie. Jan **Hirschler,** prof. zoologji Uniw. we Lwowie. Jan **Nowak**. prof. geologji Uniw. Jagiell. Feliks **Rogoziński,** prof. fizjologji zwierz. Uniw. Jagiell. Józef **Siemiradzki,** prof. geologji Uniw. we Lwowie. II. Na członków korespondentów krajowych: Wilhelm **Friedberg,** prof. paleontologji Uniw. Jagiell. Seweryn **Krzemieniewski,** prof. fizjologji roślin Uniw. we Lwowie. Wojciech **Rubinowicz,** prof. teoret. fizyki Politechniki we Lwowie. Kazimierz **Smoleński,** prof. technologji chem. Politech. w Warszawie. Stanisław **Sokołowski,** prof. leśnictwa Uniw. Jagiell.

IV. WYDZIAŁ LEKARSKI.

I. Na członków czynnych krajowych: Juljan **Nowak, prof. weter.** i mikrobiologji Uniw. Jakiell. Ksawery **Lewkowicz,** prof. pedjatrji Uniw. Jagiell. II. Na członków korespondentów krajowych: Franciszek **Groër,** prof. pedjatrji Uniwersyt. we Lwowie. Jan **Olbrycht,** prof. medycyny sądowej Uniw. Jagiell. Leon **Padlewski,** prof. bakteorjologji Uniw. w Poznaniu. Jakób **Parnas,** prof. chemji lekarskiej Uniw. we Lwowie. Hilary **Schramm,** prof. chirurgji Uniwersyt. we Lwowie. Mściwoj **Semerau-Siemianowski,** profesor chorób wewn. w Warszawie. Michalina **Stefanowska,** prof. fizjolog. układu nerw. Uniw. w Poznaniu. Seweryn **Sterling,** dr. medycyny, ordynator szpitala w Łodzi.

Członkowie zagraniczni.

Rząd Rzeczypospolitej Polskiej zatwierdził wybór następujących uczonych zagranicznych, wybranych na Walnych Zgromadzeniach w latach 1928, 1929 i 1930, na członków zagranicznych Polskiej Akademji Umiejętności:

Członkowie **czynni zagraniczni** Wydziału filologicznego: **Borys M. Lapunow,** filolog słowiański, czł. Akademji Nauk w Leningradzie. **Ferdynand Baldensperger,** prof. literatury nowożytnej w Sorbonie. Członkowie **korespondenci zagraniczni** Wydziału filologicznego: **Grzegorz Iljinskij,** prof. filologji słowiańskiej Uniw. w Moskwie. **Giovanni Maver,** prof. filologji polskiej Uniw. w Rzymie. **Georg Rapall Noyes,** profesor filologji słowiańskiej Uniw. w Berkeley. Członek **czynny zagraniczny** Wydziału historyczno-filozoficznego: **Gioacchimo Volpe,** profesor historji politycznej nowożytnej Uniw. w Rzymie. Członek **korespondent zagraniczny** Wydziału historyczno-filozoficznego: **Karol Völker,** profesor historji Kościoła Uniw. w Wiedniu. Członkowie **czynni zagraniczni** Wydziału matematyczno-przyrodniczego: **Mikołaj Łuzin,** prof. matematyki Uniw. w Moskwie. **Bogumił Nemec, prof.** fizjologji roślin czeskiego Uniw. w Pradze. **Karol Domin,** prof. botaniki czeskiego Uniw. w Pradze. Członkowie **korespondenci zagraniczni** Wydziału matematyczno-przyrodniczego. **Bogumił Bydzovsky,** prof. matematyki czeskiego Uniw. w Pradze. **Feliks Mesnil,** szef oddziału w Instytucie Pasteura w Paryżu. **Michał Petrovitsch,** profesor matematyki Un. w Belgradzie.

Nagrody.

1. Nagrodę z fund. im. Erazma i Anny Jerzmanowskich w kwocie zł. 10.000 otrzymał **prof. dr. Władysław Abraham** za całą działalność naukową, 2. Nagrodę z fund. im. Probusa Barczewskiego za pracę historyczną otrzymał **prof. dr. Wacław Tokarz** za dzieło p. t. Wojna polsko-rosyjska 1830—31. 3. Nagrodę z funduszu im. Feliksa Jasieńskiego za dzieło z zakresu grafiki, rzeźby lub muzyki otrzymał p. **Stanisław Jakubowski** za swoją artystyczną działalność. 4. Nagrodę konkursową z funduszu im. Wł. Federowicza otrzymał **prof. dr. Stanisław Sokołowski** za pracę pt. Prace biometryczne nad rasami sosny zwyczajnej (Pinus silvestris) na ziemiach Polski. 5. Z funduszu Wydawnictw Ekonomicznych, oddanego do dyspozycji Polskiej Akademji Umiejętności przez Zrzeszenie Pracowników Banku Polskiego w Warszawie, otrzymali za pracę konkursową pt. Stopa procentowa w Polsce w latach 1918—1930: drugą nagrodę p. **Marek Breit** z Krakowa, trzecią nagrodę p. **Marjan Safuta**. urzędnik oddziału Banku Polskiego w Drohobyczu.

Uroczystość zakończył odczyt prof. Dr. St. Estreichera p. t. **„Trzy najstarsze kodeksy prawne świata".**

Akademicy u min. Czerwińskiego.

Delegacja Bratniej Pomocy Studentów Un. Jag. uzyskała wczoraj posłuchanie u min. oświaty p. Czerwińskiego w gmachu województwa. Na zapytania delegacji co do faktycznego stanu podwyżki opłat uniwersyteckich. która to sprawa poruszyła szerokie rzesze młodzieży akademickiej, p. minister oświadczył, że kwestja badania opłat idzie w kierunku ich rewizji. nie dążącej bezwzględnie do ich podwyższenia. ale **do ujednostajnienia** z tego względu choćby. że nieraz tego samego rodzaju opłaty są ośmiokrotnie **wyższe na jednej uczelni** aniżeli na innej. Pozatem zachodzi potrzeba pewnego **uniezależnienia wyższych uczelni od budżetu państwowego, który jest zależny od sytuacji gospodarczej państwa** i **ulega zmianie.** Ta rewizja jest tem bardziej pożądana, że np. wskutek utrudnionego dostępu do laboratojów, prosektorjów i seminarjów, studenci tracą lata studjów.

Jeżeli obliczenia wykażą, że uporządkowanie tej sprawy wymagałoby bardzo znacznego podwyższenia opłat, względnie, że nieznaczna podwyżka nie dałaby zamierzonych wyników, wtedy nie będzie się przeprowadzało zmian.

Najście bandytów na mieszkanie.

Rewolwer wymierzony do służącej, — rabunek kasy, — ucieczka.

Jeszcze nie przebrzmiały echa niesłychanego **w kronikach** policyjnych uprowadzenia profesorów Uniw. Jag. przez bandę Sławińskiego, gdy znowu wczoraj miasto nasze zostało poruszone wiadomościami o nowem zbrodniczem najściu bandytów na mieszkanie prawie że w śródmieściu. Sprawa przedstawia się następująco:

Mieszkanie parterowe w domu przy ul. Piotra Michałowskiego 1 zajmuje Dr. Wiodek, syndyk **kopalni jaworznickich.** P. Wlodek wyszedł z mieszkania w sobotę o 8 rano do swych biurowych zajęć, pozostawiając w domu służącą Rozalję Piątkównę z jej 8-letnim synkiem. W chwilę później zapukał do mieszkania jakiś osobnik. a gdy Piątkówna otworzyła drzwi **wdarło się czterech opryszków, z których jeden miał przewiązaną twarz chusteczką. Bandyci wprowadzili służącą do kuchni, gdzie pozostawili przy niej jednego ze swoich kolegów, który pod groźbą użycia rewolweru nakazał jej bezwzględne milczenie.** Równocześnie trzej dalsi napastnicy weszli do drugiego pokoju i tam zabrali się do „roboty". **Rozpruli oni kasę ogniotrwałą, z której skradli 170 zł. 80 dolarów, 3 funty szterl. i jedną 10-rublówkę w złocie, zaś akcje porozrzucali** po ziemi.

Po godzinnym rabunku, bandyci wyprowadzili Piątkównę i jej dziecko do łazienki, skrępowali oboje sznurami. zamknęli na klucz. poczem zbiegli. Piątkównie udało się rozbić szybę **w łazience i zaalarmowała sąsiadów, którzy wezwali policję.** Piątkówna przy rozbijaniu szyby okaleczyła się. tak. że opatrzył ją lekarz Pogotowia. **Napastnicy działali w rękawiczkach,** aby zatrzeć po sobie ślady.

Powtarzające się w Krakowie zbrodnicze napady w jasny dzień i to prawie **w śródmieściu** świadczą o **niesłychanem rozwydrzeniu opryszków.**

—:o:—

Życie gospodarcze.

Węgiel górnośląski w maju.

Wedle tymczasowych obliczeń wydobycie węgla z kopalń górnośląskich w maju 1931 wyniosło 2,103.926 (w kwietniu 2,209.289) ton czyli w ciągu 24 (25) dni roboczych przeciętnie po 87.664 (88.372) ton dziennie. Zagranicę wywieziono 1,017.272 (947.301) ton. Całkowity zbyt wyniósł 1,912.565 (1,896.839) ton.

SPADEK EMIGRACJI W KWIETNIU.

W kwietniu wyemigrowało z Polski 23.069 osób (z. r. 48.043), z tego do krajów europejskich 22.343, w tem do Niemiec 18.980 (z. r. 33.442), do Francji 3.164 (z. r. 9.285) — do krajów zamorskich 726 (z. r. 4.473).

WARUNKI EKSPLOATACJI CIELĄT DO AUSTRJI.

Zainteresowani w eksporcie bitych cieląt do Austrji mogą przeglądać w Izbie przemysłowo-handlowej w Krakowie, przy ul. Długiej L. 1. I. p. odpis noty Austrjackiego Związkowego Ministerstwa Rolnictwa i Lasów, skierowanej do Gremjum Handlarzy Bydła w Wiedniu, w której zawarte są nowe warunki eksportu bitych cieląt do Austrji.

SPADEK WYDOBYCIA WĘGLA NA ŚLĄSKU NIEMIECKIM.

9 czerwca odbyło się w Gliwicach walne zebranie Górnośląskiego (Śląska niemieckiego) Syndykatu Węglowego. Ze złożonego przez zarząd sprawozdania wynika, że wydobycie węgla w r. 1930 zmalało na Śląsku niemieckim o 18.3%. Stan zatrudnienia pogorszył się o 26%, co w cyfrach dało redukcję blisko 16.000 robotników.

ODPŁYW ZŁOTA I DEWIZ Z NIEMIEC.

Wycofywanie krótkoterminowych pożyczek zagranicznych z Niemiec trwa w dalszym ciągu. W związku z tem zapas złota i dewiz Banku Rzeszy spadł w ciągu pierwszych 10 dni czerwca o przeszło 400 miljonów marek. Z powodu silnego spadku pokrycia Bank zmuszony był zredukować obieg banknotów do 3.9 miljardów marek.

Bank of England zakupił w dniu 9 czerwca złota sztabowego z Niemiec za 891.000 Ł., a w dniu 10 czerwca za 451.400 Ł.

ZNIŻKA PODATKÓW W PALESTYNIE.

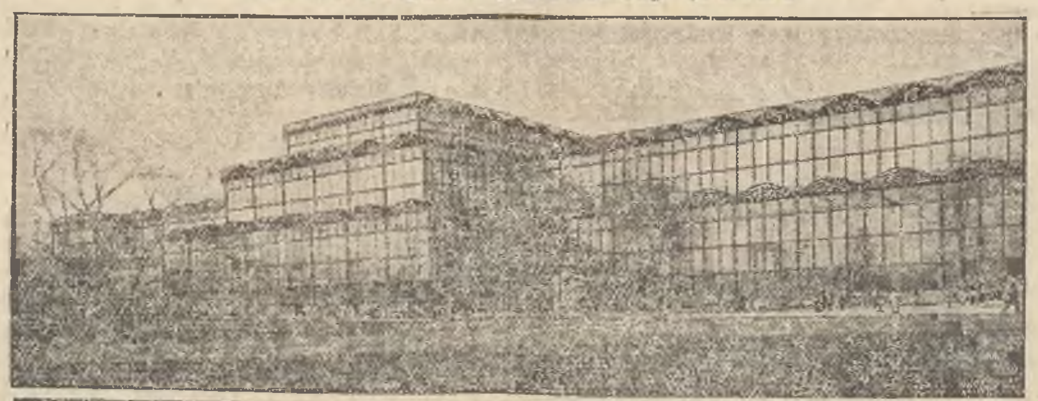
Rząd palestyński obniżył podatek od płodów rolnych (dziesięcinę) o dalsze 20%, co z redukcją tego podatku w 1930 r. oznacza 50% zniżkę. Redukcja ta nie obejmuje jednakowoż plantacyj pomarańczowych.

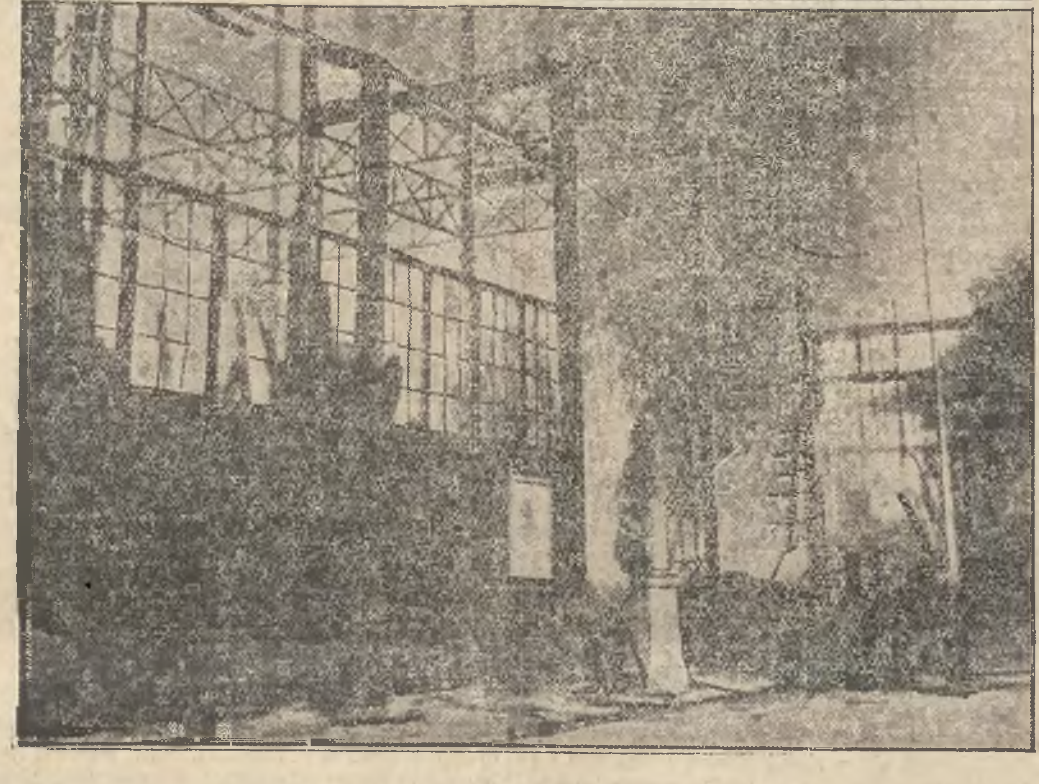
Prasa arabska powitała zarządzenie powyższe z dużem zadowoleniem, podkreślając zrozumienie czynników rządowych dla położenia „follahów“. Z drugiej jednak strony opinja miejscowa domaga się zupełnego zniesienia podatku dziesięcinowego, będącego przeżytkiem i zaprowadzenia podatku rolnego na logicznych i zdrowych zasadach. Zniżka podatków powinna jeszcze bardziej zachęcić żydów do emigracji do Palestyny.

Monachijski „szklany pałac“

spłonął ostatnio, grzebiąc w popiołach wielką ilość arcydzieł sztuki. U góry „Glaspalast“ przed pożarem, u dołu fragment z pożaru.

Projekt ustawy o spółkach udziałowych

Projekt ustawy o spółkach udziałowych, opracowany przez dr. **A. Rząda**, prezesa Banku Towarzystw Spółdzielczych w Warszawie, a rozpatrywany obecnie przez czynniki miarodajne, wprowadza szereg bardzo ciekawych inowacyj.

Przedewszystkiem w projekcie tym uwzględniony został **system rejestracyjny** przy zakładaniu przedsiębiorstw, jakościowa i ilościowa różnorodność odpowiedzialności udziałowców za zobowiązania, jakoteż **różnorodność praw udziałowców** w zależności od ilości posiadanych udziałów. Ponadto, zgodnie z projektem powyższym, może mieć miejsce zbywanie udziałów za zgodą władz danego przedsiębiorstwa i utrzymywanie stosunków handlowych z osobami, stojącemi poza spółką. — Wreszcie **podział zysków** odbywa się zgodnie z warunkami umowy, całkowity zaś majątek zostaje podzielony pomiędzy udziałowców w razie likwidacji przedsiębiorstwa. Powyższy projekt ustawy Ministerstwo Skarbu, a specjalnie Państwowa Rada Spółdzielcza oceniła przychylnie, przyjmując pod uwagę, że jeszcze w r. 1923 Sejm przy uchwaleniu noweli do ustawy o spółdzielniach powziął rezolucję wzywającą rząd do opracowania ustawy o spółkach, z kapitałem zmiennym. Brak takiej ustawy sprawia, że spółki tego rodzaju musiały się organizować na podstawie jedynej ustawy, istniejącej w tym zakresie, t. j. ustawy spółdzielczej. Organizacje te z konieczności rozsadzały tę ustawę, która była dla nich zbyt krępująca.

Przy realizacji powyższego projektu nasuwają się jeszcze trudności natury konstrukcyjnej. W pierwszym rzędzie chodzi o bezpieczeństwo lokat i gwarancyj dla wierzycieli, które muszą tu być zgoła inne, aniżeli w spółdzielniach, w których przeważnie istnieje dodatkowa odpowiedzialność członków poza udziałami. Trudności te niezawodnie będą usunięte, zwłaszcza, że projekt ustawy tej z pewnemi odchyleniami stanowi część kodeksu handlowego szwajcarskiego i ma za sobą wyniki dodatnie wieloletniego stosowania w praktyce.

M. G.

—o—

OFICJALNA GIEŁDA WALUTOWA.

Warszawa 13 czerwca. Dolary 8.95, 8.97, 8.93. Dewizy: Belgja 124,16, 124.47, 123.85: Holandja 359.09, 359.99, 358,19; Londyn 43,37¼, 43,48, 43.26½: Nowy Jork 8.91, 8.93, 8.89; Nowy Jork telegraficznie 8.92, 8.94, 8.96; Paryż 34,92, 35.01, 34.83: Praga 26.42, 26.48, 26.36; Szwajcarja 173.22, 173.65, 172.79; Wiedeń 125.36, 125.67, 125.05; Berlin w obrotach prywatnych 211.70.

KURSA OBLIGACJI.

Akcje: Bank Handlowy w Warszawie 100 — Bank Polski 120 — Lilpop 15.

Pożyczki: 4% inwestycyjna 82.50 — 5% konwersyjna 47 — 5% kolejowa 46—46.25 — 6% dolarowa 71.50—72 — 8% Listy Zastawne Banku Gosp. Kraj. 94 — 7% Listy Zastawne Banku Gosp. Kraj. 83,25.

Radio.

Radjostacja watykańska.

Radjostacja watykańska zamierza brać udział w ogólnym ruchu naukowym i utworzyć specjalny wydział, poświęcony referatom i komunikatom z różnych dziedzin wiedzy. Odczyty będą wygłaszane przeważnie w języku łacińskim z zakresu matematyki, fizyki, astronomji i biologji, t. j. tych gałęzi wiedzy, któremi się zajmuje Papieska Akademja Naukowa. Odczyty do transmisyj z Watykanu mogą być nadsyłane przez uczonych całego świata. O przyjęciu odczytów rozstrzygać będzie specjalna Komisja, wybrana z łona Akademji do kwalifikowania rękopisów.

Ciało ludzkie jako antena.

Jak wiadomo, ciało ludzkie posiada doskonałą zdolność przewodzenia wszelkich fal elektrycznych. Właściwość tę można z łatwością wykorzystać nawet dla celów praktycznych, jak korzystanie z radja, szczególnie w wypadku, gdy nastawiwszy odbiornik na jakąś stację, chce się usunąć działanie innej stacji, leżącej w pobliżu tamtej, a „przeszkadzającej“ słuchaniu. Wystarczy wtedy wyłączyć zarówno antenę, jak uziemienie, naciskając natomiast palcem na kontakt anteny tak długo, dopóki się w odbiorniku nie usłyszy działania obu stacji tak samo głośno, jak przedtem. Zmniejszając następnie stopniowo nacisk palca, bez trudu można osiągnąć to, że w odbiorniku słyszeć się będzie tylko cichy głos żądanej stacji, podczas gdy niepożądanej t. j. „przeszkadzającej“, nie słychać będzie wcale. W tym momencie należy strzałkę aparatu na chwilę odstawić, załączyć antenę z powrotem, a strzałkę znów nastawić na żądaną stację — a wówczas działanie „przeszkadzającej“ stacji zniknie zupełnie.

Programy stacyj radjowych.

Poniedziałek 15 czerwca.

Kraków (312,8). G. 11.40 Przegląd prasy; 11.58 Sygnał czasu, hejnał: 12.10 Płyty gramofonowe; 13.10 Komunikat meteorologiczny; 14.50 Komunikat gospodarczy; 15.25 Odczyt pt.: „O zawodzie nauczycielskim“ — dr H. Rowid; 15,45 Przegląd komunikacyjny; 16 Płyty gramofonowe; 16.45 Komunikat dla żeglugi; 16.50 Transmisja z Warszawy; 17,15 Płyty gramofonowe; 17,35 Odczyt z Warszawy: 18 Muzyka lekka: 19 Rozmaitości; 19,20 Wyjątki ze zbioru pt. „Słońce w białym dworze“, p. I. Szczepańskiej; 19,40 „Skrzynka“ i giełda rolnicza; 19.55 Komunikat meteorologiczny; 20 Prasowy Dziennik Radjowy; 20,10 Program na dzień następny; 20.15 Pogadanka techniczna z Warszawy; 20.30 Operetka z Warszawy; 22,30 Feljeton z Warszawy; 22,50 Komunikaty: 23 Muzyka lekka i taneczna.

Lwów (380,7). G. 19.20 Lekkie piosenki i arje operetkowe wykona p. M. Ślepowron-Sąsiedzka (sopran), akompanjuje p. T. Seredyński.

Warszawa (1411,8). G. 11,40 Przegląd prasy; 11,58 Sygnał czasu; 12,05 Program na dzień bieżący; 12.10 Płyty gramofonowe; 13.10 Państwowy Instytut Meteorologiczny; 14,50 Komunikat gospodarczy; 15,25 „O chałupnictwie w Polsce i wystawie pracy chałupniczej w Warszawie“; 15,45 Przegląd komunikacyjny; 16 Płyty gramofonowe; 16,45 Komunikat dla żeglugi i rybaków; 16,50 Prelekcja p. F. Baudhuin, prof. Uniw. w Lauvain, w języku francuskim pt. „La Pologne, vue par un Belge“; 17,15 Płyty gramofonowe; 17.35 „Legendy polskie — polaj legendoj“ (w języku esperanckim), wygłosi p. Zamenhoffówna; 18 Muzyka lekka z kawiarni „Gastronomja“; 19 Rozmaitości; 19,20 Płyty gramofonowe; 19.40 Skrzynka pocztowa rolnicza; 19,55 Państwowy Instytut Meteorologiczny; 20 Prasowy Dziennik Radjowy; 20.10 Program na dzień następny; 20.15 Pogadanka radjotechniczna pt. „Zjazd Unji w Kopenhadze i jego znaczenie dla radjofonji polskiej“ — wygłosi dyr. Heller; 20.30 Operetka „Zemsta nietoperza“ Jana Straussa. Wykonawcy: Orkiestra Filharmonji Warszawskiej, W. Elszyk (dyr.), oraz soliści: E. Bandrowska-Turska, M. Karwowska, St. Gruszczyński, A. Dobosz, W. Brégy, A. Wasiel i in.; 22,30 Feljeton pt.: „Początek tradycji“; 22,45 Repertuar warszawskich teatrów miejskich; 22,50 Komunikaty; 23 Muzyka taneczna z restauracji hotelu „Polonja“.

Katowice (408,7). G. 15,10 Komunikat Polskiego Związku Zrzeszeń Gospodarczych Województwa Śląskiego, oraz komunikat Teatru Polskiego; 19 Codzienny odcinek powieściowy; 19,50 Komunikat Strażactwa Śląskiego.

GIEŁDA W ZURYCHU.

Zurych 13 czerwca. Londyn 25.04½, Nowy Jork 5.15.07½, Belgja 71.70, Włochy 26.96, Hiszpanja 52.25, Berlin 122,15, Wiedeń 72,38, Sztokholm 137.97½, Oslo 137,87½, Kopenhaga 137,87½, Praga 15,25¾, Warszawa 57.78.

—:o:—

Potępienie zbójeckiego napadu pod Sierpcem.

Warszawa, 13. 6. (Telef. wł.). W dniu dzisiejszym odbyło się posiedzenie Naczelnego Komitetu Wykonawczego Stronnictwa Ludowego w związku z napadem bojówkarzy sanacyjnych na posłów Wronę i Paca. Naczelny Komitet Wykonawczy powziął obszerną uchwałę, w której wyraża ofiarom napadu gorące współczucie i potępienie sprawców napadu. Stronnictwo Ludowe widzi w tym napadzie dążenie obozu sanacyjnego do uniemożliwienia drogą terroru akcji wyborczej Stronnictwa Ludowego. Wobec wiadomości, podanych przez prasę, że w napadzie brał udział wymieniony po nazwisku pracownik wydziału powiatowego, Stronnictwo Ludowe oczekuje, że prokuratura państwa wyda organom bezpieczeństwa polecenie aresztowania znanych policji sprawców i wykonawców napadu.

NARESZCIE ZAPRZECZAJĄ.

Warszawa, 12. 6. (Telef. wł.). Półurzędowa agencja „Iskra" zaprzecza, jakoby głośny pułkownik Kostek-Biernacki miał być mianowany inspektorem Korpusu Ochrony Pogranicza.

BILANS HANDLOWY JEST DODATNI.

Warszawa, 12. 6. (Telef. wł.). Według zestawień Głównego Urzędu Statystycznego bilans handlu zagranicznego za maj b. r. przedstawia się w następujących liczbach: Przywieziono 272.281 tonn towarów wartości 137.140.000 zł., wywieziono 1,506.363 tonny towarów wartości 168.567.000 zł. Saldo dodatnie wynosi zatem 31.427.000 zł.

Fundusz turystyczny z podwyżki paszportów.

Warszawa, 13. 6. (Telef. wł.) Jak już donosiliśmy, w łonie rządu omawiany jest projekt nowego funduszu turystycznego. Na zasilenie tego funduszu wprowadzone ma być podwyższenie opłat za paszporty zagraniczne o 50 zł. Oznaczałoby to, że paszport zagraniczny będzie kosztował 150 zł. Ponadto wprowadzony ma być dodatek do wszystkich biletów kolejowych I i II klasy w wysokości 15 groszy. Rada Ministrów zająć się ma tą sprawą w ciągu najbliższych tygodni.

Po zamknięciu kroniki.

W wieczór wigilijny zabił matkę.

Z rozprawy przed sądem przysięgłych.

W dn. 24 grudnia ub. r. w mieszkaniu Wiktorji Wałkowej w Krakowie przy ul. Ciemnej 6 spędzali wspólnie wieczór wigilijny: Wałkowa, jej sublokatorzy Rozalja Rymarczyk i Wacław Dominik oraz syn gospodyni Stanisław Zamorski (l. 33) ze swą znajomą Rozalją Kaśnicką. Wypili oni około 2 litry rumu oraz pół litra wódki. W czasie libacji przyszło między matką a synem do sprzeczki na tle ryby wigilijnej, przyczem Zamorski uderzył matkę w twarz i skopał nogami tak dotkliwie, że staruszka po kilku dniach zmarła. Oględziny sądowo lekarskie wykazały u ofiary wyrodnego syna liczne sińce na głowie, twarzy, szyi i klatce piersiowej oraz złamanie 9 żeber.

Epilog wstrząsającej zbrodni rozegrał się wczoraj przed trybunałem sądu przysięgłych w Krakowie. Oskarżony o zabójstwo matki Zamorski tłomaczył się na rozprawie, że nie pamięta szczegółów zajścia, gdyż był pijany. Na podstawie werdyktu sędziów przysięgłych trybunał zasądził go na 2 lata ciężk. więzienia. Przewodniczył s. s. o. Jek. wotowali s. s. o.: Cieślewski i Kraus, oskarżał prok. Dr. Kuc.

PRZYJAZD SEN. KORFANTEGO.

Dziś w niedzielę przyjeżdża do Krakowa sen. Wojciech Korfanty, zaproszony przez korporację akademicką „Lauda". Jak się dowiadujemy, młodzież akademicka przygotowuje manifestację na cześć wielkiego patrjoty.

Nowy projekt ustawy samorządowej.

GMINA ZBIOROWA. — WSZECHWŁADZA STAROSTY. — WOJSKOWI MAJĄ TAKŻE GŁOSOWAĆ!

Warszawa, 13. 6. (Telef. wł.) Czynniki rządowe opracowują projekt ustawy samorządowej, który ma być wniesiony do Sejmu. Szczegóły tego projektu nie były dotychczas znane. Dowiadujemy się, że projekt ten przewiduje wprowadzenie **gminy zbiorowej** na obszarze całego państwa, przyczem obszar i granice każdej gminy ustalać ma minister spraw wewnętrznych po wysłuchaniu opinji zainteresowanych gmin i ich władz nadzorczych. Opinja ta nie będzie jednak dla ministra wiążącą. Z dalszych ważniejszych proponowanych postanowień projektu wymienić należy przeniesienie na starostę (!) uprawnień wojewody do rozwiązywania rad gminnych oraz składania wójtów z urzędu, tworzenie posad wójtów, prezydentów i burmistrzów zawodowych z prawem do emerytury z funduszów gminnych, **rozszerzenie prawa wyborczego na wojskowych zawodowych (!)** i wypłacanie dodatków komunalnych starostom w wysokości 100 procent, a ich zastępcom w wysokości 20 proc. uposażenia. Projekt przed wniesieniem do Sejmu powinien być przesłany Radzie Samorządowej do zaopinjowania, **gdzie prawdopodobnie spotkałby się z licznemi sprzeciwami i krytyką ze względu na to, że ogranicza znacznie prawa samorządów.**

Prez. Doumer objął władzę.

Paryż 13 czerwca. W pałacu Elizejskim odbyła się dziś ceremonja objęcia władzy przez nowego prezydenta. **Premjer Laval przybył do gmachu senatu francuskiego po nowego prezydenta Doumera, z którym w otwartym wozie wyjechał do pałacu Elizejskiego, konwojowany przez dwa szwadrony gwardji republikańskiej. Pojazd prezydenta posuwał się przez udekorowane ulice miasta, witany owacyjnie przez zebraną ludność.** Tymczasem w pałacu Elizejskim ustępujący prezydent Doumergue w towarzystwie członków rządu oczekiwał przybycia swego następcy. W mowie wygłoszonej do nowego prezydenta, prezydent Doumergue oświadczył, że **urząd swój składa w ręce człowieka wypróbowanego patrjotyzmu i niepokalanego charakteru.** Jest przekonany, że te cenne zalety dają pełną rękojmię, iż nowy prezydent będzie stał niezłomnie na straży konstytucji republikańskiej. Jest pewny, iż **stanowisko Francji w polityce zagranicznej, oraz glorja zdobyta tyloma ofiarami, będą nadal zachowane.** W spełnianiu swych obowiązków znajdzie nowy prezydent pełne poparcie parlamentu. Następnie prezydent Doumergue podziękował prezydentom Izby i Senatu, oraz członkom rządu za udzielone mu poparcie w ciągu siedmioletniego sprawowania tego wysokiego urzędu.

Nowy prezydent **Paul Doumer** w odpowiedzi oświadczył, że ustępującemu prezydentowi towarzyszą podziękowania i wdzięczność całego narodu. Kraj nigdy nie zapomni, iż **prez. Doumergue w najgorszych chwilach nigdy nie tracił wiary w naród i swym optymizmem działał podniecająco.** W czasie spełniania powierzonej mu władzy prezydent Doumer będzie sobie brał za przykład swego porzednika. Liczy, że nie braknie mu poparcia Izby i Senatu w pełnieniu obowiązków wedle konstytucji republikańskiej, której utrzymanie jest pierwszym warunkiem pokoju wewnętrznego i zewnętrznego.

Po objęciu władzy i otrzymaniu z rąk ustępującego prezydenta złotego łańcucha Legji Honorowej, prezydent Doumer udał się w towarzystwie premjera Lavala do ratusza, gdzie nastąpiło oficjalne przyjęcie przez radę miejską.

NIEPRZYJĘTA DYMISJA RZĄDU.

Paryż, 13 czerwca. Premjer Laval wręczył **nowemu prezydentowi republiki dymisję całego gabinetu. Prezydent Doumer dymisji nie przyjął i prosił rząd o dalsze sprawowanie rządów.**

Uznanie dla ustępującego prezydenta.

Paryż, 13. 6. (PAT). Dzienniki wyrażają prezydentowi Doumergue'owi, **głęboki hold i uznanie dla wybitnych zalet, których dowód dał w ciągu 7 lat swego urzędowania, okresu wyjątkowo trudnego.** Doumergue pozostanie istotnie jednym z najbardziej popularnych we Francji prezydentów republiki, gdyż spełnił swą misję z taktem i subtelnem wyczuciem interesu publicznego, co zaskarbiło mu powszechną wdzięczność całego kraju. Pisma wyrażają szczery żal, że Doumergue wycofuje się ostatecznie z życia politycznego.

Rozruchy komunistyczne w Niemczech

Berlin (PAT). Ub. nocy powtórzyły się rozruchy komunistyczne w **Kolonji, Darmstadt i Kilonji.** W Kolonji demonstranci ostrzeliwali policję, która odpowiedziała salwą. Kilka osób odniosło rany. Również w **Hamburgu** wywiązały się starcia między komunistami i patrolami policyjnemi. W **Berlinie** odbyło się olbrzymie zgromadzenie partji hitlerowskiej pod hasłem „niedola pogranicza niemieckiego". W czasie zgromadzenia wyświetlano m. in. film propagandowy. Przemawiał dr. Goebbels, zaatakował politykę rządu.

STRZELANINA W SOLINGEN.

Berlin, 13 czerwca. Podczas zebrania komunistycznego w Solingen doszło wczoraj do burzliwych zajść. **Zebrani przed lokalem, w którym odbywało się zgromadzenie, komuniści zaatakowali policję kamieniami i strzałami rewolwerowemi, raniąc 6 policjantów, w tem 2 ciężko. Policja użyła broni palnej i raniła 2 demonstrantów. W tłoku rozbito kilka szyb wystawowych.**

—:o:—

Odpowiedź Niemiec na notę Polski.

Berlin, 13. 6. (PAT) W odpowiedzi **na interwencję rządu polskiego w sprawie manifestacji Stahlhelmu we Wrocławiu, rząd Rzeszy stanął na stanowisku, że Stahlhelm jest organizacją o charakterze prywatnym, wobec czego rząd Rzeszy zastrzega się przeciw ingerencji obcego państwa w sprawie stosunku rządu niemieckiego do tego rodzaju organizacji.** Poza tem **odpowiedź niemiecka przeciwstawia manifestacji wrocławskiej uroczystości, jakie odbyły się w Katowicach w dniu 3-go maja b. r. w związku z obchodem Święta Narodowego.**

(Podczas obchodu 10-tej rocznicy powstania śląskiego, który coprawda w tej formie, w jakiej był urządzony, nie był konieczny, nie atakowano dzisiejszych granic Niemiec. W żadnej mowie nie żądano dla Polski Bytomia lub Opola. Inaczej było na manifestacjach niemieckich, których było trzy: pierwsza w Bytomiu z udziałem kanclerza Brueninga, druga na górze św. Anny z udziałem gen. Hoefera i wreszcie trzecia we Wrocławiu. Rząd polski spokojnie przyjął dwie pierwsze manifestacje, ale zaprotestował przeciwko demonstracji Stahlhelmu, która była szczególnie niebezpieczną dla sprawy pokoju. — **Uw. Red.**)

Dalsze protesty wyborcze.

Warszawa, 12. 6. (Telef. wł.) Sąd Najwyższy rozpatrywać będzie w poniedziałek dnia 15 bm. dalsze protesty wyborcze, mianowicie **protest Centrolewu przeciwko wynikowi wyborów w okręgu 25** (Biała Podlaska), z którego wybrano dwu posłów Klubu Narodowego (**wicemarsz. Czetwertyńskiego i posła Stypułkowskiego**), jednego z BB. i jednego z Centrolewu.

Drugi protest, jaki będzie rozpatrzony, to protest zgłoszony przez Niemców przeciwko wynikowi wyborów w okręgu 29 (Tczew). Z okręgu 29 mandaty otrzymali trzej posłowie Klubu Narodowego, jeden NPR. Prawicy i jeden BB. Trzeci protest wniósł ks. Wyrzykowski przeciwko wynikowi wyborów w okręgu **sandomierskim.**

Odmowa satysfakcji honorowej.

W „Gazecie Polskiej" pojawił się protokół świadków p. Birkenmayera, stwierdzający, że redaktor „Myśli Narodowej" p. A. Niemojewski odmówił satysfakcji honorowej p. Birkenmayerowi. W „Gazecie Warszawskiej" p. Niemojewski odpowiada, że motywy odmówienia przez niego satysfakcji honorowej posłowi A. Birkenmayerowi zostały tylko streszczone w „Gazecie Polskiej", a nie przytoczone **dosłownie,** jak nakazują zasady postępowania honorowego. Zastępcom p. Birkenmayera p. Niemojewski oświadczył, że p. **Birkenmayer nie otrzyma satysfakcji honorowej z powodu stanowiska zajętego przez niego w sprawie Brześcia, jak również z powodu metod stosowanych w Sejmie względem kolegów posłów.** Następnie p. Niemojewski zaznacza, że na jego artykuł, krytykujący napad na posła Rybarskiego, pos. Birkenmayer nie reagował i dodaje, że **żaden teror moralny, ani fizyczny nie skłoni go do pertraktacyj honorowych z ludźmi, którzy „przyczynili się do zdziczenia obyczajów w Polsce".**

—:o:—

Warszawa 13. 6. (PAT). Bawiący w Warszawie prezydent i wiceprezydent m. Paryża pp. Contenot i Reymond Laurent, składali dzisiaj po południu wizyty oficjalne. Po śniadaniu u ambasadora francuskiego p. Laroche, goście zwiedzili miasto, wieczorem zaś wyjechali do Równego na uroczystość 13-tej dywizji piechoty, gdzie wręczą 44 i 45-mu pułkom strzelców sztandary od m. Paryża i m. Verdun.

JEDENASTY DOROCZNY KONGRES „PAX ROMANA".

Tegoroczny jedenasty zrzędu kongres międzynarodowej Federacji studentów katolickich „Pax Romana", który odbędzie się we Fryburgu szwajcarskim w okresie od 20 do 26 lipca, jedno ze swych zebrań poświęci kwestjom misyjnym. (KAP).

A. Habsburg i księżniczka Ileana.

Warunkowe zezwolenie na ślub.

Wiedeń 13. 6. (PAT). Dzienniki wiedeńskie donoszą z Bukaresztu: Ojciec św. udzielił zezwolenia na ślub arcyksięcia Antoniego Habsburga z księżniczką rumuńską Ileaną na następujących warunkach: religijne ceremonje ślubne **odbędą się tylko w kościele katolickim.** Także i później **nie może nastąpić ponowny ślub** religijny w kościele innego obrządku. Dzieci zrodzone z tego małżeństwa muszą być ochrzczone i wychowywane **wedle obrządku katolickiego.** Oczekują z wielkiem zainteresowaniem, jak wobec tych warunków zachowa się kler prawosławny w Rumunji. Ślub odbędzie się w końcu lipca b. r. w Sinaja.

—:o:—

Czerniowce, 13. 6. (PAT) Czerniowiecka Rada miejska została rozwiązana po zakończeniu prac kontrolnych, dokonanych z ramienia ministerstwa spraw wewnętrznych przez specjalną komisję.

BUNT WIĘŹNIÓW.

Rangoon 13. 6. (PAT). W miejscowości Nyaung-Lebin więźniowie, oczekujący na wyrok, zdołali wydostać się z więzienia i zaatakowali komisarjat policji, skąd zabrali karabiny i amunicję. Buntownicy strzelali do wszystkich, którzy usiłowali ich zatrzymać. Oddział wojska, przybywający w tym czasie pociągiem przez daną miejscowość, udał się na miejsce zaburzeń i przywrócił porządek.

NABOŻEŃSTWO O POKÓJ.

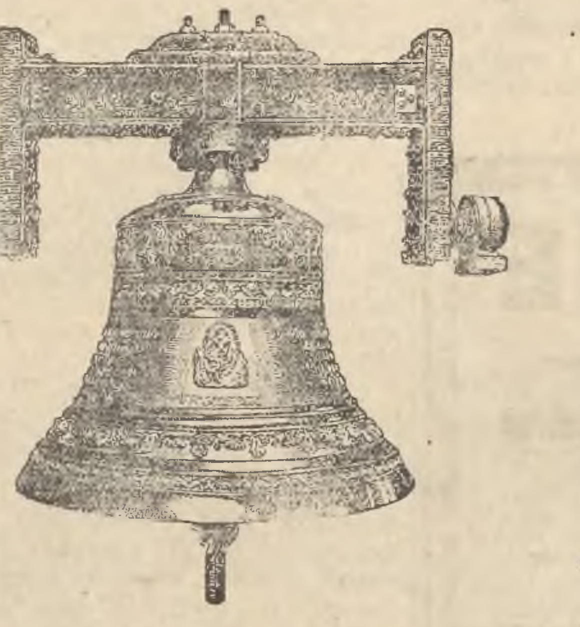
Paryż. (PAT) W kościele Notre Dame des Victoires została odprawiona przed ołtarzem Matki Boskiej Msza św. o pokój. Odprawił ją poseł do parlamentu kanonik **Desgranges,** który po Ewangelji wypowiedział krótkie kazanie, zaznaczając w niem konieczność, w obecnych burzliwych czasach pełnych zamętu, wywołanego przez tajemnicze i groźne potęgi, pracowania dla zbliżenia międzynarodowego, w szczególności zaś zbliżenia między **Francją a Niemcami.** Wezwał on obecnych, aby przyczynili się do usunięcia cierpień i nędzy moralnej, ciążących nad ludzkością, wykazując konieczność zapewnienia trwałych podwalin pokoju, do którego ludzkość wzdycha z całego serca, a który nie przestaje być zagrożonym.

ISTNIEJE PRZESZŁO 100 LAT

Odznaczona 20-tu premjami, 2-ma nagrodami państwowemi, 10-ma złotymi medalami

Grand Prix Rzym 1926

Złoty medal Gniezno 1925, Złoty medal Rzym 1926,
Złoty medal Ministerstwa Przemysłu i Handlu, Częstochowa 1926
Złoty medal Wilno 1928, złoty medal P. W. K. Poznań 1929, złoty medal Wilno 1930.

Odlewnia dzwonów

KAROLA

Schwabego

w Białej k. Bielska

Poleca dzwony dowolnych wielkości i o wszelkich życzonych tonach, o niedoścignionej jakości śpiżu, czystości głosu dzwonów pojedynczych i zespołów kilkudzwonowych.

Dostraja nowe dzwony pod gwarancją czystej harmonji do już istniejących.

Przelewa pęknięte dzwony, przemontowuje stare systemy dzwonienia na nowe.

Wykonuje kompletne konstrukcje żelazne zastępujące całkowicie dzwonnice lub konstrukcje drewniane w wieży.

Dostarcza napęd elektryczny do dzwonów każdego ciężaru!

Ceny najniższe! Długoterminowe spłaty!

Jeśli chcesz być piękną

używaj stale tylko

kremu madjarskiego

z apteki Mikuckiego w Krakowie, Rynek gł. L. 22.

Bieliznę damską, dziecięca tylko marki **„EGA“** poleca Beyer i Ska Kraków, Sukiennice L. 12.

Technik zaawansowany poszukuje na wakacje zajęcia w górnictwie wiertnictwie lub miernictwie. Łaskawe zgłoszenia do Adm. Gł. N. pod „Abs. A. G. L. 61“.

Centralny skład

Tapet

firmy **Z. KUTRZEBA**
Kraków, ul. Wiślna L. 11
zawiadamia Szan. Klijentelę, że nadeszły świeże obicia ścienne, wielki i bogaty wybór wzorów i kolorów, oraz niskie ceny, które zadowolą najwybredniejszy gust naszych gości.

Unieważniam książkę wojskową wystawioną P. K. U. Kraków na Józefa Kurowskiego oraz papiery i weksel podpisany Ramwidowie płatny 10 lipca. 465

Posady gospodyni

szuka inteligentna 32-letnia najchętniej na plebanji. Zgłoszenia listowne Administracja „Głosu Narodu“ Kraków dla „Leśniczanki“.

Restauracja „Hotelu Saskiego“ Kraków. wydaje smaczne obiady trzech daniowe. Przyjmuje się zamówienia zbiorowe.

Najnowsze

Kapelusze, Koszule, Pyjamy, Krawaty, Obuwie Włoskie, Wiedeńskie, Kufry, Walizki, Laski, Parasole

Ceny najniższe!
Gatunki pierwszorzędne!

„Au Bon Marché“
Kraków, Szpitalna 11.

SALONY,

otomany, tapczany, **kanapy** rozkładane, garnitury klubowe, materace włósienne, siatki — ratami

LUSZOWICZ
Kraków, Florjańska L. 44.

BIELIZNA

DAMSKA I MĘSKA

pończochy, skarpetki, rękawiczki, parasole, poleca

Zofja AKSAKOWA
Kraków, Wiślna 4.
Wszelkie przybory do szycia.

Leżaki,

parasole ogrodowe, chodniki, dywany i materje meblowe poleca:

St. Iglicki
Fabryka mebli,
Kraków, Sławkowska L. 10

KAWĘ surową i paloną

herbatę cejlońską, Kakao holenderskie, w najlepszych gatunkach po przystępnych cenach poleca:

Kazimierz Bartoszewski

Kraków, ul. Florjańska L. 49.

Wysyłki na prowincję uskutecznia odwrotnie.

Przy większym odbiorze rabat!

Fabr. Skład **Płócien i Bielizny** R. KOWALSKI
Kraków Poleca ul. **Wiślna 8.**

Płótna bieliźniane i pościelowe, obrusy, ręczniki, chusteczki, serwetki, PŁOTNA LNIANE KOSCIELNE i do haftu. PONCZOCHY, SKARPETY KRAWATY, bielizna męska i damska, koce, kołdry, kapy, sienniki i t. p. KOSZULE MĘSKIE na miarę krój i wykończenie bardzo solidne.

Wielki wybór! Ceny niskie!

Na miesiąc Czerwiec!

Księgarnia Krakowska,

Kraków, ulica Św. Krzyża 13.

poleca:

ŚW. ALFONS LIGUORI: Nowenna do Najsł. Serca Jezusowego	0.70
BOK J. X. T. J.: Przewodnik Rycerstwa Jezusowego, czyli krucjaty eucharystycznej .	1.—
— Ustawy Rycerstwa Jezusowego, czyli krucjaty eucharystycznej młodzieży szkolnej .	0.30
COSTA-ROSETTI J. X. T. J.: Krótka nauka o Najsł. Sercu Pana Jezusa	0.25
Dziewięć obowiązków względem Najsł. Serca Jezusowego (nowość)	0.30
ESTREICHEROWA E.: Serce Jezusa a dzieci .	0.60
FELIŚ K. X. T. J.: Rozbiór litanji do Najsłod. Serca Pana Jezusa br. 1.20; opr. . . .	2.50
FRANCO S. X. T. J.: Rozmyślania o Najsłod. Sercu Pana Jezusa	0.80
HAGEN M. X. T. J.: Serce Boże słońcem łask. Rozważania o Sercu Jez. br. 0.80; opr. .	2.—
HATTLER FR. X. T. J.: Źródło miłosierdzia .	0.30
— Pójdźcie o dziatki do Serca Jezusa . .	0.15
PREVOT: Rozważania dla czcicieli Najśw. Serca P. Jezusa (nowość)	3.50
JACKOWSKI: O poznawaniu N. Serca Jez. .	2.—
KOENIG J. X.: Nowy Miesiąc Serca Jezusowego	4.—
LACORDAIRE R. P.: Jezus Chrystus. Myśli wybrane z różnych przemówień . . .	2.—
LEFEBURE AL. X. T. J.: Miesiąc Serca Jez. .	1.60
MAŃKOWSKI P. X. Biskup: Z nami Bóg. Rzecz o Eucharystji	1.—
MARCHEWKA St. X.: Rozważania o Najśw. Sakramencie . . . . ,	3.—
MATZEL E. X. T. J.: Serce Jezusa — Źródło życia i świętości	1.50
MÄDER R.: Niech żyje Chrystus wśród nas, Król nasz i Pan	4.20
MROWIŃSKI W. X. T. J.: Miesiąc czerwiec, poświęcony Sercu Pana Jezusa	0.75
— Życie według Najśw. Serca Jezusowego .	0.70
MÜLLER O. L. T. J.: Bożemu Sercu cześć i chwała. 30 rozmyślań o Najśw. Sercu Zbawiciela (nowość)	1.40
MYCIELSKI M. X. T. J.: Pieśni i godzinki o Najsł. Sercu Jezusa i Marji (bez nut) .	0.60
— Trzy nowenny do Najsł. Serca P. Jezusa .	0.35
REDEMPTORYSTA X.: Nabożeństwo do Najświętszego Serca Pana Jezusa	0.50
SCHMID M. X. T. J.: Dusze ofiarne . . .	3.50
SMOLIKOWSKI P. X. C. R.: Miesiąc czerwiec .	3.—
WAROL A. X. T. J.: Boskie Serce w przypowieściach, opr.	2.50
ŻUKOWICZ A. X. T. J.: Serce Jezusa króluj nam! Kazania o dziele poświęcenia rodzin Sercu Zbawiciela	0.80
Z NUT:	
Litanja do Najsł. Serca P. Jezusa	0.05

Wysyłka na zamówienia zamiejscowe odwrotna, po doliczeniu rzeczywistych kosztów opłaty pocztowej.

Przepuklinowe Pasy

pachwinowe, pępkowe, udowe,

Opaski Brzuszne
Suspensoria, prostotrzymacze

Pończochy gumowe
dla cierpiących na nogi

Narzędzia Lekarskie
i artykuły gumowe

L. Knapiński, Kraków
ul. Mikołajska 7. Tel. 10505

Maturyczne i Dokształcające Kursy

„WIEDZA“

Kraków, ul. Studencka L. 14 I. p.

przygotowujące na ustnych lekcjach zbiorowych w Krakowie, oraz w drodze korespondencji, zapomocą świeżo, przez fachowych profesorów opracowanych skryptów, wskazówek, programów i tematów.

Przyjmują wpisy na nowy rok szkolny 1931|2:

1). Kurs maturyczny gimnazjalny wszystkich typów i semin. naucz.
2). Kurs średni 5-tej i 6-tej kl. gimn.
3). Kurs niższy w zakresie 4-ch kl. gimn.
4). Kurs 7-miu klas szkoły powszechnej.

Uwaga! Uczniowie kursów korespondencyjnych **otrzymują co miesiąc** oprócz całkowitego materjału naukowego, **tematy z 5-ciu głównych przedmiotów do opracowania.**

Na kursach „WIEDZA“ wykładają najwybitniejsze siły fachowe krakowskich państw. szkół średnich.

Do dyspozycji uczniów (enic) kursów zbiorowych, oraz korespondencyjnych, posiadamy gabinet przyrodniczy i geograficzno-geologiczny, jak również bogatą bibliotekę.

Żądać bezpłatnych prospektów.

INSTRUMENTA MUZYCZNE

dęte i smyczkowe oraz części zapasowe do tychże. — Stare instrumenta naprawia, zestraja kupuje lub wymienia na nowe

Józef NIKIEL
Kraków, ul. Szewska 2

wszelkie porady przy zakładaniu i kompletowaniu zespołów orkiestralnych udziela **bezpłatnie.**

Maluje

wnętrza kościołów,

według własnych projektów wszystkiemi monumentalnemi technikami, szybko, tanio i solidnie. Najdokładniejsze projekty w skali dostarcza na żądanie przyjeżdża na miejsce na własny koszt

Prospektami i fotografjami wykonanych kościołów każdej chwili służy

Zygmunt Milli
Artysta malarz - dekorator kościelny
w Krakowie, ul. Rakowicka 1|I.

Wytwórnia kilimów

Ireny Gutwińskiej 89

Absolwentki państw. szkoły przem. art.

Kraków, ul. Karmelicka L. 50, parter.

poleca kilimy oraz przyjmuje zamówienia według obranych wzorów, za gotówkę lub na raty

---

ZAKŁAD WITRAŻOWO-SZKLARSKI

F-a T. Zajdzikowski Kraków Św. Jana 30

Dzierż. Jan Kusiak

Oszklenia i witraże do kościołów od 30 zł. za 1 m wykonuje się przy większych zamówieniach na raty Ceny 50% niższe niż wszędzie.

Już wyszedł z druku
i jest do nabycia

w KSIĘGARNI KRAKOWSKIEJ
Kraków, ul. św. Krzyża 13.

URZĘDOWY

ROZKŁAD JAZDY

NA OKRES LETNI 1931 ROKU

Cena zł. 5·—, po nadesłaniu należytości z góry na konto w P.K.O. Nr. 404.620 (KSIĘGARNIA KRAKOWSKA), lub przekazem pocztowym zł. 6·15, za pobraniem pocztowym zł. 6·95

Wysyłka odwrotna.

Przy zakupnach towaru powoływać się na ogłaszających się w „Głosie Narodu“.

Wydawca za „Głos Narodu“ Skę z ogr. odpow. K. Holeksa. Redaktor naczelny R. Woyczyński. Redaktor odpowiedz. Dr Józef Warchałowski. Drukarnia „Głosu Narodu“ pod zarz. R. Ferka.